

เรื่องเล่าชีวิตแม่วัยรุ่น ในเขตพื้นที่อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ

โดย
นางสาวพัชรียา จำปาไทย

ผลงานวิจัยนักศึกษา ระดับปริญญาตรี

การวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาในรายวิชา 761 430 จุลนิพนธ์
ตามหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการธุรกิจทั่วไป
คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร
ปีการศึกษา 2556

เรื่องเล่าชีวิตแม่วัยรุ่น ในเขตพื้นที่อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ

ผลงานวิจัยนักศึกษา ระดับปริญญาตรี

การวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาในรายวิชา 761 430 จุลนิพนธ์
ตามหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการธุรกิจทั่วไป
คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร
ปีการศึกษา 2556

**TALES OF LIFE TEENAGE MOTHER BANGSAOTHONG,
SAMUTPRAKARN PROVINCE**

**By
Miss Patchareeya Jampatai**

ผลงานวิทยานิพนธ์ ระดับปริญญาตรี

**A Research Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree
Bachelor of Business Administration Program in General Business Management**

Faculty of Management Science

SILPAKORN UNIVERSITY

2013

ที่ประชุมสาขาวิชาการจัดการธุรกิจทั่วไป คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร พิจารณาแล้ว
อนุมัติให้การวิจัย เรื่อง “เรื่องเล่าชีวิตแม่วัยรุ่น อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ” เสนอโดย
นางสาวพัชรียา จำปาไทย มีคุณค่าเพียงพอที่จะเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาในรายวิชาจุลนิพนธ์ ตาม
หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการธุรกิจทั่วไป คณะวิทยาการจัดการ

การวิจัยเรื่อง “เรื่องเล่าชีวิตแม่วัยรุ่น อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ” ได้ผ่านการนำเสนอใน
ในเวทีการประชุมเชิงวิชาการทางบริหารธุรกิจระดับชาติ ครั้งที่ 3 คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยแม่
โจ้ ร่วมกับคณะบริหารธุรกิจและศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา
วันที่ 31 มกราคม – 1 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2557 ณ โรงแรมดิเอ็มเพรส จังหวัดเชียงใหม่

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิทักษ์ ศิริวงศ์)

อาจารย์ที่ปรึกษา

วันที่ เดือน พ.ศ.

.....
(อาจารย์อมรินทร์ เทวตา)

หัวหน้าสาขาวิชาการจัดการธุรกิจทั่วไป

วันที่ เดือน พ.ศ.

ผลงานวิจัยนักศึกษา ระดับปริญญาตรี

12530089: สาขาวิชาการจัดการธุรกิจทั่วไป

คำสำคัญ: แม่วัยรุ่น / การตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ / รูปแบบการใช้ชีวิต

พัชรียา จำปาไทย : เรื่องเล่าชีวิตแม่วัยรุ่น ในเขตพื้นที่อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ. อาจารย์ที่ปรึกษา: ผศ. ดร.พิทักษ์ ศิริวงศ์. 46 หน้า.

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาถึงสาเหตุของการตั้งครรภ์ที่ไม่พึงประสงค์ ในวัยรุ่น ปัญหาและอุปสรรคของแม่วัยรุ่นระหว่างการตั้งครรภ์ ช่วงหลังตั้งครรภ์ รวมไปถึงรูปแบบการใช้ชีวิตของแม่วัยรุ่นอำเภอบางเสาธง เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพด้วยวิธีวิทยาชาติพันธุ์วรรณา เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์ระดับลึกและสังเกตแบบมีส่วนร่วมกับผู้ให้ข้อมูลหลัก คือ กลุ่มแม่วัยรุ่น ในเขตพื้นที่อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 25 คน เนื่องจากข้อมูลที่ได้ มีความอึดอัด

ผลการศึกษาพบว่า สาเหตุที่ทำให้แม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์มาจากพื้นฐานครอบครัวที่ไม่อบอุ่น ฐานะยากจน ขาดความรู้ที่ถูกต้องในเรื่องเพศศึกษา มีเพศสัมพันธ์โดยปราศจากการป้องกัน ที่ถูกวิธี ส่วนในเรื่องปัญหาและอุปสรรคของแม่วัยรุ่น พบว่า ปัญหาส่วนใหญ่ คือ ปัญหาเรื่องการขาดความรู้ในการดูแลตนเองขณะตั้งครรภ์น้อย การมีสภาวะทางอารมณ์ไม่มั่นคงทำให้มีความเสี่ยงสูง เรื่องความเครียดและภาวะซึมเศร้า ปัญหาเรื่องพักการเรียนหรือบางรายตัดสินใจลาออกจากการเรียน ส่งผลให้มีวุฒิการศึกษาน้อย เมื่อทำงานรายได้จึงค่อนข้างต่ำ ต้องพึ่งพาพ่อแม่ หรือผู้ปกครอง รวมถึงปัญหา เรื่องการยอมรับการตั้งครรภ์ของครอบครัวทั้งฝ่ายหญิง และฝ่ายชาย เนื่องจากอยู่ในวัยของการศึกษาที่จะกำหนดอนาคตของแม่วัยรุ่นเหล่านั้น ด้านรูปแบบการใช้ชีวิตพบว่า แม่วัยรุ่นที่มีอายุน้อยมักพึ่งพาครอบครัว หากเป็นแม่วัยรุ่นที่มีอายุตั้งแต่ 16 ปีขึ้นไป มักใช้ชีวิตแบบพึ่งพาตนเองเป็นส่วนมากเนื่องจากมีความรับผิดชอบพอสมควร สามารถใช้ชีวิตได้ด้วยตนเอง เพราะมีความพร้อมในเรื่องต่างๆ ทั้งวุฒิภาวะ การศึกษา หน้าที่การงาน และรายได้ที่เพียงพอ

คณะวิทยาการจัดการ

มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2556

ลายมือชื่อนักศึกษา

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา

12530089: MAJOR: GENERAL BUSINESS MANAGEMENT

KEY WORDS: TEENAGE MOTHER / PROBLEM CONSENSUAL OF PREGNANCY
/ LIFE STYLE

PATCHAREEYA JAMPATAI: TALES OF LIFE TEENAGE MOTHER
BANGSAOTHONG, SAMUTPRAKARN PROVINCE. RESEARCH ADVISOR: ASSO. PROF.
PHITTAK SIRIWONG, Ph.D. 46 pp.

Abstract

These researches have a purpose for learn about problem consensual of pregnancy in teenager. Problem and trouble for teenage mother during in pregnancy also the life style with society in the present for teenage mother in pregnancy. Using a technical research is Ethnographic studies by interview and observes in participation with teenage pregnancy in Bangsaotong distinct, Samutprakrn province. It's discovered about cause problem consensual of pregnancy from standard of imperfect family, poor, lack knowledge about sexology and without for protect.

In problem and trouble for teenage pregnancy after pregnancy the most problem is they are vagabond and can't take care themselves, they have less control in themselves so they may be seriously and depression. Beside they have to dropped in studying or some cases they have to decide to resign from school. It's bring the trouble effect is lacks knowledge and they have low income, they have to rely on their parents, including pregnancy acceptance in parents because this age is studying for future in life.

In life style of teenage pregnancy is teenage mothers are low age have to want to help from parents. In the event that teenage mothers have 16 years old up, they have rely on in themselves because they have enough responsibilities and can make new their life. Although they are ready many things are education, maturity, jobs and enough income.

Faculty of Management Science

SILPAKORN UNIVERSITY

Academic Year 2013

Student's signature

Research Advisor's signature

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยเรื่อง “เรื่องเล่าชีวิตแม่วัยรุ่น ในเขตพื้นที่อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ” สำเร็จลุล่วงไปด้วยดีด้วยความช่วยเหลือ ของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พิทักษ์ ศิริวงศ์ อาจารย์ที่ปรึกษาในงานวิจัยครั้งนี้ ที่ได้ให้คำปรึกษา แนะนำ และชี้แนะแนวทางตลอด การทำงาน วิจัยของผู้ทำงานวิจัย รวมทั้งช่วยแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ให้ผู้ทำวิจัยทำงานวิจัย จนเสร็จสมบูรณ์ ผู้ทำวิจัยจึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้ด้วย

ขอขอบพระคุณท่านอาจารย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พิทักษ์ ศิริวงศ์ ที่กรุณาช่วย ตรวจสอบ แก้ไขข้อบกพร่อง และคอยให้คำปรึกษา เป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณผู้ให้ข้อมูลสำคัญคือ กลุ่มแม่วัยรุ่น อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่านที่ให้ความเมตตา ช่วยเหลือในการให้ข้อมูล ที่เป็นประโยชน์แก่ผู้ศึกษา

ขอขอบพระคุณมารดา ญาติผู้ใหญ่ พี่น้อง เพื่อนและคนรัก ที่คอยช่วยเหลือ และเป็นกำลังใจในการทำงานวิจัยในครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

สำหรับคุณค่าและประโยชน์จากงานวิจัยนี้ ผู้ศึกษาขอมอบคุณความดีทั้งหมด ให้แต่ผู้มีพระคุณดังกล่าวข้างต้นและคณาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ แก่ผู้ศึกษา ผู้ศึกษาขอกราบขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้ หากงานวิจัยฉบับนี้มีความผิดพลาด ประการใด ทางผู้จัดทำงานวิจัยต้องขอภัยไว้ด้วย

ผลงานวิทยานิพนธ์ศึกษา ระดับปริญญาตรี

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	2
ขอบเขตการวิจัย.....	2
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	3
2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	4
แนวคิดเกี่ยวกับวัยรุ่น.....	4
แนวคิดเกี่ยวกับพื้นฐานครอบครัว.....	8
แนวคิดเกี่ยวกับการปรับตัวตามสถานการณ์.....	10
ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับเพศศึกษา.....	11
ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น.....	14
ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับเขตพื้นที่อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ.....	15
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	17
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	19
กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก.....	19
เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการวิจัย.....	19
วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	20
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	21
ระยะเวลาในการดำเนินวิจัย.....	22
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	23
ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของแม่วัยรุ่น ในอำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ..	23
ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสาเหตุการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของแม่วัยรุ่น อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ.....	23
ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคของแม่วัยรุ่น ในอำเภอบางเสาธง	

บทที่		หน้า
4	จังหวัดสมุทรปราการ.....	26
	ตอนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับรูปแบบการใช้ชีวิตของแม่วัยรุ่นในอำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ.....	30
5	สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ.....	35
	ผลการศึกษา.....	35
	สรุปผลการศึกษา.....	37
	การอภิปรายผล.....	38
	ข้อเสนอแนะ.....	39
	รายการอ้างอิง.....	41
	ภาคผนวก.....	43
	ประวัติผู้วิจัย.....	46

ผลงานวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาตรี

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันรูปแบบการดำเนินชีวิตของวัยรุ่นไทยในสังคมเปลี่ยนแปลงไปมาก เนื่องจากความเจริญก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีที่มีเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วและหลากหลายรูปแบบ ไม่ว่าจะเป็นสื่อสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ เช่น หนังสือพิมพ์ นิตยสาร เป็นต้น หรือสื่อสังคมออนไลน์ต่างๆ เช่น เฟสบุ๊ก ทวิตเตอร์ เอ็มเอสเอ็น วอทแอป ไลน์ เป็นต้น ทำให้วัยรุ่นไทยในสังคมยุคปัจจุบันนี้ ซึ่งเป็นวัยแห่งการเปลี่ยนแปลงทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ กล่าวคือ เป็นวัยที่กำลังก้าวพ้นจากความเป็นเด็กมาสู่ความเป็นผู้ใหญ่แต่ในบางครั้งก็ยังมีความคิดที่เป็นเด็กอยู่ จึงแสดงออกโดยวิธีต่างๆ เพื่อให้สังคมยอมรับว่าตนเป็นผู้ใหญ่ ในปัจจุบันเกิดปัญหาอย่างมากสำหรับวัยรุ่นไทยในเรื่องของการแสดงออกทางเพศในที่สาธารณะ เช่นการแสดงออกความรักอย่างเปิดเผย โดยการกอด จูบ ลูบคลำ และการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร โดยเฉพาะวัยรุ่นตอนกลางซึ่งกำลังอยู่ในช่วงอายุ 13-19 ปี ที่เริ่มโตเป็นผู้ใหญ่ และคิดว่าตนเป็นผู้ใหญ่และสามารถตัดสินใจได้ในหลายๆเรื่อง เป็นวัยที่ได้รับการคาดหวัง และกำลังเตรียมพร้อมเข้าสู่มหาวิทยาลัย และต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงทั้งด้านร่างกายและจิตใจเป็นอย่างมาก

วัยรุ่นตอนกลางเป็นวัยที่เริ่มสนใจในเพศตรงข้าม และต้องการเป็นที่สนใจของเพศตรงข้าม วัยรุ่นในช่วงระยะนี้จึงมีความสนใจเรื่องเพศมากขึ้นเรื่อยๆ และต้องการทดสอบความสามารถทางเพศของตนมากกว่าที่จะต้องการมีความสัมพันธ์แบบสนิทแนบแน่น หรือมีความผูกมัดกับใคร ความรักความต้องการทางเพศสำหรับเด็กในวัยนี้อาจจะเป็นคนละเรื่อง (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช, 2532 : 607) วัยรุ่นระยะนี้ได้รับอิทธิพลเรื่องเพศจากเพื่อน สื่อต่างๆ และยังมีความขบขึงขังใจต่ำ เมื่อมีสิ่งเร้ามากระตุ้นก็จะเกิดความอยากรู้อยากลองทันที จึงเกิดปัญหาต่างๆ ตามมา โดยเกิดขึ้นในสังคมไทย เช่น การทำแท้ง เด็กแรกเกิดถูกทอดทิ้ง หรือแม้แต่การฆ่าตัวตาย เป็นต้น

จากสาเหตุปัญหาดังกล่าวเหล่านี้เอง ที่ทำให้วัยรุ่นไทยต้องกลายเป็นพ่อวัยรุ่น แม่วัยรุ่น ในเวลาต่อมา โดยสาเหตุหลักของปัญหานี้คือ การมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร ซึ่งผลที่ได้คือการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ และผลกระทบที่ตามมาอีกมากมายเลยก็คือ ความไม่พร้อมที่จะดูแลตัวเองของแม่วัยรุ่น และดูแลเลี้ยงดูบุตรที่เกิดมาได้เหมาะสมและสมบูรณ์ได้

โดยเฉพาะวัยรุ่นที่มีปัญหาทางฐานะครอบครัวไม่ดี หรือไม่เอื้ออำนวยในการเลี้ยงดูบุตร ทำให้วัยรุ่นเหล่านี้ต้องออกจากโรงเรียน เพื่อมาหารายได้เลี้ยงดูบุตรของตน นอกจากนั้นคือความเสียใจของพ่อแม่ครอบครัว และบุคคลที่คาดหวังกับวัยรุ่นเหล่านี้

โดยสถานการณ์เหล่านี้ มักเกิดขึ้นในแหล่งชุมชนที่มีผู้คนอาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก ประกอบกับมีสภาพแวดล้อมในด้านต่างๆ ที่ค่อนข้างมีความเสี่ยงต่อการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของหญิงวัยรุ่นในละแวกนั้น ไม่ว่าจะเป็นด้านการละเลยในการดูแลเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่น เป็นต้น กล่าวคือผู้ปกครองในอำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ ยังขาดการดูแลบุตรวัยรุ่นอย่างใกล้ชิด ขาดความเข้าใจความคิดและการกระทำของวัยรุ่น เนื่องจากสภาพแวดล้อมของอำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ เป็นเขตนิคมอุตสาหกรรมบางพลีในความรับผิดชอบของการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย มีพื้นที่ 1.6 ตารางกิโลเมตร ทำให้อาชีพหลักของผู้ปกครองในเขตนี้คือ การรับจ้างในโรงงานอุตสาหกรรม ค่าขาย ธุรกิจส่วนตัว พนักงานรัฐวิสาหกิจและข้าราชการ เป็นต้น แต่โดยส่วนมากผู้ปกครองมักประกอบอาชีพเป็นลูกจ้างแรงงานของโรงงานต่างๆ ในเขตพื้นที่นี้ จึงส่งผลให้ไม่มีเวลาที่เพียงพอในการอบรม สั่งสอนบุตรหลานเท่าที่ควร

ด้วยเหตุดังกล่าวผู้ศึกษาจึงมีความประสงค์ในการศึกษาถึงเรื่องเล่าชีวิตแม่วัยรุ่น อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ เพื่อผลการศึกษาที่ได้จะทำให้ทราบถึงสาเหตุการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ ปัญหาและการดูแลตนเองของแม่วัยรุ่นในช่วงระหว่างการตั้งครรภ์ และหลังการตั้งครรภ์ และรูปแบบการใช้ชีวิตของแม่วัยรุ่นกับสังคมปัจจุบัน ซึ่งอาจจะเป็นแนวทางในการแก้ปัญหา และแนวทางการปฏิบัติตนได้อย่างเหมาะสมกับสังคมต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เพื่อให้สอดคล้องกับปัญหาการวิจัย ผู้วิจัยจึงได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อทราบ ดังนี้

1. สาเหตุของการตั้งครรภ์ที่ไม่พึงประสงค์ในวัยรุ่น
2. ปัญหาและอุปสรรคของแม่วัยรุ่นระหว่างการตั้งครรภ์ และช่วงหลังตั้งครรภ์
3. รูปแบบการใช้ชีวิตของแม่วัยรุ่น อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ

ขอบเขตการวิจัย

การศึกษานี้เป็นการศึกษาเรื่องเล่าชีวิตแม่วัยรุ่น ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยศึกษาจากกลุ่มแม่วัยรุ่น ในเขตอำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ โดยการเก็บข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์แบบระดับลึก รวมถึงการสังเกตจากการสนทนาของผู้ให้ข้อมูล จากกลุ่มแม่วัยรุ่น ตลอดจนการศึกษาจากข้อมูลที่ได้จากเอกสาร โดยผู้ศึกษาขอสงวนชื่อและนามสกุลจริงของกลุ่มแม่วัยรุ่น เนื่องจากกลุ่มแม่วัยรุ่นไม่ต้องการเปิดเผยตัว และเพื่อคำนึงถึงจริยธรรมในการวิจัย

ผู้ศึกษาจึงขอใช้นามสมมติแทนชื่อและนามสกุลจริงของผู้ให้ข้อมูลหลักทุกคน โดยกำหนดขอบเขตของการศึกษาวิจัยได้ดังนี้

1. ขอบเขตประชากร

การศึกษามุ่งเฉพาะกลุ่มแม่วัยรุ่น ที่มีอายุระหว่าง 13-22 ปี ในเขตพื้นที่อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ ซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายหลัก จำนวน 20 คน และผู้ปกครองของแม่วัยรุ่น รวมถึงสามีของแม่วัยรุ่น จำนวน 5 คน โดยใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก ประกอบกับการสังเกต

2. ขอบเขตเนื้อหา

ศึกษาเกี่ยวกับเรื่องเล่าชีวิตแม่วัยรุ่น สาเหตุการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ ปัญหาและอุปสรรคของแม่วัยรุ่นในระหว่างการตั้งครรภ์ และหลังการตั้งครรภ์ รวมถึงรูปแบบการใช้ชีวิตของแม่วัยรุ่น ในเขตพื้นที่อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ

3. ขอบเขตด้านพื้นที่

ผู้ศึกษาเลือกศึกษาเฉพาะ ในเขตพื้นที่อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ เท่านั้น

4. ขอบเขตด้านเวลา

ระยะเวลาการศึกษาใช้เวลาในการศึกษาข้อมูลประมาณ 1 เดือน คือในเดือนกันยายน พ.ศ.2556 ทั้งแบบปฐมภูมิและทุติยภูมิ ส่วนเวลาในการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลประมาณ 1 เดือน คือเดือนตุลาคม พ.ศ.2556 การวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปรายงานผลใช้เวลาแปรข้อมูลประมาณ 1 เดือน คือ ในเดือนพฤศจิกายน พ.ศ.2556

ประโยชน์ของการวิจัย

1. เพื่อทราบถึงสาเหตุที่ทำให้เกิดการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ในวัยรุ่น ที่ส่งผลให้มีอัตราการเป็นแม่วัยรุ่นเพิ่มสูงขึ้นเรื่อยๆ ทุกปี เพื่อสามารถป้องกันและแก้ไขปัญหาได้อย่างถูกต้อง และตรงจุดของปัญหาต่างๆ ที่ตามมาเหล่านี้ได้ในที่สุด

2. เพื่อให้ทราบถึงปัญหาและอุปสรรคของแม่วัยรุ่นในระหว่างการตั้งครรภ์และหลังการตั้งครรภ์ เพื่อเป็นแนวทางในการแก้ปัญหา และการดูแลตนเองได้อย่างเหมาะสม พร้อมทั้งสามารถรับมือ และรู้จักการแก้ไขปัญหา ให้แก่แม่วัยรุ่น ที่มีแนวโน้มว่า จะสูงขึ้นเรื่อยๆ ในอนาคตข้างหน้าได้

3. เพื่อทราบถึงรูปแบบการใช้ชีวิตของแม่วัยรุ่นกับสังคมปัจจุบัน เพื่อเป็นแนวทางและประโยชน์ในการวางแผนและปฏิบัติตามรูปแบบการใช้ชีวิตของแม่วัยรุ่น เพื่อให้แม่วัยรุ่นสามารถปฏิบัติตนได้อย่างถูกต้อง เหมาะสมได้

ผลงานวิจัยนักศึกษา ระดับปริญญาตรี

ผลงานวิจัยนักศึกษา ระดับปริญญาตรี

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง “เรื่องเล่าชีวิตแม่วัยรุ่น อำเภอบางเสาธงจังหวัดสมุทรปราการ” เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร วรรณกรรม แนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ที่นำมาเป็นกรอบแนวของการศึกษาในครั้งนี้ สามารถแยกเป็นประเด็นต่างๆ ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับวัยรุ่น
2. แนวคิดเกี่ยวกับพื้นฐานครอบครัว
3. แนวคิดเกี่ยวกับการปรับตัวตามสถานการณ์
4. ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับเพศศึกษา
5. ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น
6. ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับเขตพื้นที่อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดเกี่ยวกับวัยรุ่น

วัยรุ่นและพฤติกรรมของวัยรุ่น

นิภา จิรภัทร์ (2539 : 12) ได้ให้ความหมายของวัยรุ่นตรงกับคำว่า “adolescence” ในภาษาอังกฤษ มีรากศัพท์มาจากภาษาละตินว่า “adolescence” ซึ่งมีความหมายว่าเจริญเติบโตหรือเจริญไปสู่วุฒิภาวะ (Maturity) คือการที่เด็กบรรลุถึงขั้นวุฒิภาวะนี้ไม่ใช่จะเจริญแต่ทางร่างกายเพียงอย่างเดียวเท่านั้น แต่ต้องพัฒนาไปทั้ง 4 ด้านพร้อมๆกัน ได้แก่ ร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา

เกศกนก อิศระชัยพิสิฐ (2549 : 35-36) ได้ให้ความหมายของวัยรุ่นว่าเป็นวัยที่สิ้นสุดความเป็นเด็ก และเป็นวัยที่เป็นสะพานไปสู่ความเป็นผู้ใหญ่ ไม่มีขีดเส้นแน่นอนว่าเริ่มเมื่อใดและสิ้นสุดลงเมื่อใด แต่กำหนดเอาความเปลี่ยนแปลงทางร่างกายเป็นสำคัญ

สรุปได้ว่า วัยรุ่นเป็นวัยที่กำลังจะก้าวเข้าสู่วัยผู้ใหญ่ ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ซึ่งแนวคิดหรือความหมายดังกล่าวนี้เป็นกรอบอธิบายถึงความเปลี่ยนแปลงของวัยรุ่นทั้ง 4 ด้านอันได้แก่ ร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา

ความต้องการของวัยรุ่น

เกศกนก อิศระชัยพิสิฐ (2549 : 37) ได้ให้ความหมายของความต้องการไว้ว่าความต้องการ-

การคือส่วนสำคัญในการที่จะผลักดันให้ร่างกายเกิดการกระทำ และแสดงพฤติกรรมออกมา ความต้องการเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับชีวิต ซึ่งชีวิตจะราบรื่นได้ก็ต่อเมื่อความต้องการต่างๆ ของชีวิตได้รับการตอบสนอง หากความต้องการไม่ได้รับการตอบสนองก็จะทำให้ร่างกายเกิดความเครียด โดยเฉพาะอย่างยิ่งในวัยรุ่นที่มักจะมีความต้องการใหม่ๆ ซึ่งเป็นไปตามสภาพการเปลี่ยนแปลงของร่างกาย และอารมณ์ ซึ่งความต้องการของวัยรุ่นที่สำคัญมีดังต่อไปนี้

1. ความต้องการอยากรู้ อยากเห็น ความต้องการนี้เป็นลักษณะความคิดที่มีมาตั้งแต่วัยเด็กเล็ก เมื่อเริ่มรู้จักใช้สายตาสำรวจของรอบๆ ตัวของเขา ลักษณะความต้องการนี้จะเปลี่ยนไปด้วยความคิดมีต่อเนื่อง มีระยะเวลาที่เขารู้จักกดดันในการจะใช้ความพยายามในการศึกษา ค้นคว้า เพื่อหาคำตอบในสิ่งที่ต้องการรู้

2. ความต้องการความรัก วัยรุ่นต้องการที่จะได้รับความรักจากผู้ใหญ่ บุคคลใกล้เคียง ครอบคลุมไปถึงยังต้องการเป็นที่รักของเพื่อนทั้งเพศเดียวกันและเพื่อนต่างเพศ

3. ความต้องการความปลอดภัย ความรู้สึกหวาดระแวง ไม่แน่ใจในการเปลี่ยนแปลงของตนเอง เป็นเหตุให้วัยรุ่นเกิดความว้าวุ่นใจ และต้องการความปลอดภัยในการมีชีวิตครอบครัวที่อบอุ่น รวมถึงการมีเป้าหมายอนาคตในหน้าที่การงาน และประสบความสำเร็จในวัยผู้ใหญ่

4. ความต้องการเป็นที่ยอมรับในสังคม การมีกลุ่มเพื่อน ได้แสดงความสามารถเป็นที่ยอมรับของเพื่อน นับเป็นขอมความปรารถนาของวัยรุ่น

5. ความต้องการได้รับอิสระ เมื่อเด็กย่างเข้าสู่วัยรุ่นแล้ว เขาพยายามแสวงหาความจริง และพยายามที่จะยืนด้วยกำลังของตนเอง วัยรุ่นต้องการได้รับ โอกาสในการแก้ปัญหา และตัดสินใจปัญหาได้ด้วยตนเอง

6. ความต้องการที่จะหาเลี้ยงตนเอง วัยรุ่นต้องการมีความสามารถ ที่จะพึ่งพาช่วยเหลือตนเอง เขาจะได้รับความรู้สึกภาคภูมิใจ ถ้ามีโอกาสทำงานหาเงินเองได้

7. ความต้องการปรัชญาในชีวิตที่น่าพอใจ ความต้องการนี้เป็นผลมาจากข้อ 1 คือ ความอยากรู้ อยากเห็น ในวัยรุ่น เขาจะมีความคิดความสงสัยสูงอยากรู้อย่างมีเหตุผล การพยายามที่จะสืบเสาะค้นหาความจริง เพื่อให้ได้หลักประกันที่ตนคิดว่า เป็นแนวทางที่น่าเชื่อถือ

นอกจากนี้ (เกศกนก อิศระชัยพิสิฐ, 2549 : 38) ได้อภิปรายถึงความต้องการของวัยรุ่น-ไทยไว้ 4 ประการ คือ

1. อยากรู้อยากเห็น
2. อยากรู้
3. อยากรู้อยากเห็น
4. อยากรู้

สรุปได้ว่า ความต้องการของวัยรุ่น คือ การผลักดันให้ร่างกายเกิดการกระทำ และแสดงพฤติกรรมออกมา ความต้องการเป็นสิ่งที่จำเป็นสำหรับชีวิต ซึ่งชีวิตจะราบรื่นได้ก็ต่อเมื่อความต้องการต่างๆ ของชีวิตได้รับการตอบสนอง หากความต้องการไม่ได้รับการตอบสนองก็จะทำให้ร่างกายเกิดความเครียด โดยเฉพาะอย่างยิ่งในวัยรุ่นที่มักจะมีความต้องการใหม่ๆ ซึ่งเป็นไปตามสภาพการเปลี่ยนแปลงของร่างกาย และอารมณ์

ความสนใจในวัยรุ่น

เกศกนก อิศระชัยพิสิฐ (2549 : 39) ยังได้กล่าวถึงความสนใจในวัยรุ่นอีกว่า วัยรุ่นเป็นวัยที่กลุ่มเพื่อนมีอิทธิพลต่อความสนใจของพวกเขามาก กิจกรรมของวัยรุ่นในช่วงนี้ ส่วนใหญ่จะเป็นกิจกรรมที่ให้ความบันเทิง เช่น ดูหนัง ฟังเพลง ช้อปปิ้ง เล่นกีฬา เป็นต้น โดยแบ่งออกเป็นด้านต่างๆ ได้ดังนี้

1. สนใจเรื่องสุขภาพ เช่น การกิน การดูแลสุขภาพ รูปร่างของตนเอง
2. สนใจเรื่องเพศ เช่น การปรับปรุงตนเองให้มีบุคลิกลักษณะ ให้เป็นที่สนใจของผู้อื่น โดยเฉพาะเพศตรงข้าม การวางตัวต่อเพื่อนต่างเพศ การเลือกเพื่อนต่างเพศ
3. สนใจในการเลือกอาชีพ วัยรุ่นจะสนใจอาชีพอย่างจริงจัง ไม่เลือนลอย เพื่อฝันเหมือนเด็ก และมีความสนใจอาชีพที่สัมพันธ์กับความสามารถของตน และเพื่อนมีส่วนอย่างมากที่จะเลือกสาขาวิชาชีพตรงกัน
4. สนใจนันทนาการ วัยรุ่นรักสนุก ชอบความบันเทิงสนุกสนาน ดังนั้น เราจะเห็นได้ว่าในการรวมกลุ่มของวัยรุ่นมักมีลักษณะกิจกรรมความบันเทิงอยู่เสมอ
5. สนใจค้นคว้า วัยรุ่นเป็นระยะของการสนใจอยากได้ ค้นหาสิ่งแปลกๆ ใหม่ๆ อยู่เสมอ มีจินตนาการกว้างขวาง
6. สนใจสร้างนิสัยการเรียนดี โดยปกติแล้ว ผู้กำลังศึกษาเล่าเรียนในวัยเด็กโต และวัยรุ่นจะมีความคิด ความต้องการที่จะทำให้ผลการเรียนของตนดี เพราะการเรียนที่ดีย่อมนำไปสู่การเป็นที่ยอมรับของครู และเป็นที่ยกย่องของเพื่อน
7. สนใจเรื่องคุณสมบัติส่วนตัว วัยรุ่นสนใจลักษณะต่างๆ ของคนที่จะทำให้ตนได้รับความสำเร็จ การยอมรับจากผู้อื่น เช่น สนใจรูปร่างหน้าตา การวางท่าทางต่างๆ และคุณลักษณะอื่นที่จำเป็นต้องใช้เข้าสังคม
8. สนใจเรื่องปรัชญาชีวิต วัยรุ่นจะสนใจยึดหลักศีลธรรมจรรยา ต้องการทำสิ่งที่คิดว่าถูกต้อง ดีงาม มักพบว่า วัยรุ่นพยายามที่จะคิดและสร้างอุดมคติ สุภาษิตประจำตัว เพื่อเอาไว้อึดเหนี่ยวจิตใจของตน

สรุปได้ว่า ความสนใจในวัยรุ่นเป็นความสนใจในกิจกรรมต่างๆ ที่เกิดขึ้นในช่วงเวลาต่างๆ เช่น ความสนใจเพื่อนต่างเพศมากขึ้น วัยรุ่นเหล่านี้เริ่มเกิดความสนใจด้านสุขภาพ ความสวย ความงามมากขึ้นเช่นกัน จึงเลือกรับประทานอาหารที่มีประโยชน์ต่อร่างกาย จำพวกผัก ผลไม้ และอาหารเสริม บำรุงสมองต่างๆ เป็นต้น

ความสัมพันธ์ต่างเพศของวัยรุ่น

การมีความรักกันอย่างเปิดเผยจะดำเนินไปอย่างช้าๆ ก่อนที่จะเกิดความผูกพันแบบจริงจัง โดยทั่วไปการร่วมเพศจะเกิดขึ้นในวัยรุ่นตอนปลาย เมื่อเขาารู้สึกมั่นใจในความเป็นตัวของตัวเอง เข้าใจความต้องการของอีกฝ่าย และรู้ว่าจะต้องกำหนดขอบเขตของตนเมื่อจำเป็น อย่างไรก็ตามนักเรียนวัยรุ่นบางคนก็ไม่สามารถควบคุมความต้องการทางเพศได้ และจะมีการร่วมเพศตั้งแต่อายุยังน้อย บางคนมีความสัมพันธ์ทางเพศอย่างสม่ำเสมอก่อนวัยรุ่นตอนกลาง เพื่อทดแทนความว่างเปล่าในชีวิตของตน (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2532 : 616)

สรุปได้ว่า ความสัมพันธ์ต่างเพศของวัยรุ่น คือ การมีความรักในลักษณะที่เปิดเผยต่อสาธารณชนทั่วไป มีการดำเนินความสัมพันธ์ไปอย่างช้าๆ จนกระทั่งมาจบที่การมีเพศสัมพันธ์กัน ซึ่งสามารถเกิดขึ้นได้ในช่วงวัยรุ่นตอนปลาย เนื่องจากพวกวัยรุ่นเหล่านั้นมีความมั่นใจในความเป็นตัวเองมากขึ้น และสามารถเข้าใจความต้องการของอีกฝ่ายได้

ปัญหาวัยรุ่นในปัจจุบัน

จากความทันสมัยทางเทคโนโลยี และการสื่อสารที่มีความก้าวหน้ามากยิ่งขึ้น จนปัจจุบันการเรียนรู้ และการยอมรับวัฒนธรรมของต่างชาติถือเป็นเรื่องง่าย ซึ่งตอนนี้ผู้ที่จจะรับ และการที่จะยอมรับการเปลี่ยนแปลงไปตามสิ่งรอบข้างได้อย่างรวดเร็วคงจะหนีไม่พ้นเรื่องวัยรุ่น บางครั้งการเปลี่ยนแปลง และการยอมรับเอาวัฒนธรรมจากต่างชาตินั้น มีทั้งรับเอาในเรื่องของการแต่งตัว การเล่นเกม การใช้ชีวิต หรือแม้กระทั่งการปฏิบัติตัว สองประเด็นหลังนี้ ถือว่าเป็นการรับวัฒนธรรมที่ค่อนข้างล่อแหลม และน่าเป็นห่วงกว่าเรื่องอื่น เพราะปัจจุบันวัยรุ่นไทยมีการรับเอาวัฒนธรรมผิดๆมาเป็นแบบอย่างมากขึ้น ซึ่งนับวันการเลียนแบบในสิ่งๆนั้นก็นำไปสู่การสร้างปัญหาที่นับวันทวีความรุนแรงมากขึ้นโดยพฤติกรรมที่เรียกว่า One night stand คือการที่ผู้หญิงหรือผู้ชายออกไปเที่ยวกลางคืนตามสถานบันเทิง อาทิ เซคส์บาร์ และเมื่อเจอคนที่ถูกใจได้เข้าไปพูดคุยกันถุกอดสูดท้ายก็จบลงที่การมีเพศสัมพันธ์กัน แม้ว่าจะเพิ่งรู้จักกันได้ไม่นาน และเมื่อผ่านพ้นค่ำคืนนั้นไป ก็ต่างคนต่างไปไม่มีอะไรเป็นข้อผูกมัดต่อกัน พฤติกรรมแบบนี้ถ้าหากพูดแบบไทยๆ เรียกได้ว่าเป็น “เซ็กซ์ชั่วคืน” หรือ “ความสัมพันธ์กันเพียงชั่วครา” ซึ่งเป็นค่านิยมทางเพศ ที่เปลี่ยนไป จึงถือเป็นเรื่องที่น่าห่วงเป็นอย่างยิ่ง เพราะหากวัยรุ่นกลุ่มนี้ไม่รู้จักการป้องกันในการมีเพศสัมพันธ์ก็จะก่อให้เกิดปัญหาต่างๆ ตามมา โรคเอดส์ การตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์

นำไปสู่การทำแท้งหรือตั้งครภในลักษณะไม่ทราบว่าเป็นพ่อของทารกในครรภ์ได้ (ภคมนตรี, 2550 : 9-12, 14-15)

สรุปได้ว่า จากแนวคิดเกี่ยวกับวัยรุ่นด้านต่างๆ ที่ได้กล่าวไปแล้วข้างต้นนั้น สามารถทำให้ผู้วิจัยเข้าใจถึงพฤติกรรมของวัยรุ่น ความต้องการของวัยรุ่น ความสนใจในวัยรุ่น และปัญหาของวัยรุ่น ได้มากขึ้น ซึ่งถือได้ว่าเป็นข้อมูลที่สำคัญที่ผู้วิจัยใช้เป็นแนวทางและกรอบแนวความคิดในการวิเคราะห์เนื้อหาในงานวิจัยที่ตนสนใจศึกษาอยู่ได้อย่างถูกต้อง เหมาะสมได้

2. แนวคิดเกี่ยวกับพื้นฐานครอบครัว

สถาบันครอบครัว

ความหมาย

ครอบครัวตามความหมายพจนานุกรมฉบับบัณฑิตยสถาน พ.ศ.254 (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546 : 220) หมายถึง เป็นสถาบันพื้นฐานของสังคม ที่ประกอบด้วยสามีภรรยา และหมายรวมถึงลูกด้วย

พรหมทิพย์ ศิริวรรณบุศย์ (2546 : 2) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ครอบครัว คือ สถาบันทางสังคมแห่งแรกที่มนุษย์สร้างขึ้นจากความสัมพันธ์ที่มีต่อกัน เพื่อเป็นตัวแทนของสถาบันทางสังคมภายนอกที่จะปลูกฝัง ความเชื่อ ค่านิยม และทัศนคติกับสมาชิกรุ่นใหม่ของสังคม ที่มีชีวิตเกิดขึ้นในครอบครัว

ศิริรัตน์ แอดสกุล (2546 : 1) ได้ให้ความหมายว่า ครอบครัวเป็นสถาบันที่สำคัญ และมีความหมายอย่างยิ่งต่อชีวิตมนุษย์และสังคม เนื่องจากเป็นสถาบันแรกที่มนุษย์ทุกคนต้องเผชิญอย่างเลี่ยงหลีกเลี่ยงไม่ได้ เป็นสถาบันที่มีความคงทนถาวร ใกล้ชิดและผูกพันกับมนุษย์ยาวนานที่สุด อาจกล่าวได้ว่าตั้งแต่เกิดจนตายก็ว่าได้

สรุปได้ว่า สถาบันครอบครัวเป็นสถาบันที่มีความสำคัญต่อมนุษย์ตั้งแต่เกิดจนตาย เนื่องจากเป็นสถาบันทางสังคมแห่งแรกที่มนุษย์สร้างขึ้นจากความสัมพันธ์ที่มีต่อกัน เพื่อเป็นตัวแทนของสถาบันทางสังคมภายนอกที่จะปลูกฝัง ความเชื่อ ค่านิยม และทัศนคติกับสมาชิกรุ่นใหม่ของสังคม ที่มีชีวิตเกิดขึ้นในครอบครัว ซึ่งประกอบด้วยสามีภรรยา และหมายรวมถึงลูกด้วย

ครอบครัวที่มีคุณภาพ

ศิริรัตน์ แอดสกุล (2546 : 1) ได้กล่าวว่า ครอบครัวที่มีคุณภาพ เป็นครอบครัวที่มีความรักความอบอุ่น มีความเข้าใจซึ่งกันและกัน มีความผูกพัน ใกล้ชิดสนิทสนมแนบแน่น มีความเห็นอกเห็นใจกัน และสิ่งอื่นๆ หลายอย่างที่ดีที่มีให้ต่อกัน ซึ่งมีเกณฑ์พิจารณาดังนี้

1. ทุกคนมีความสำคัญ สิ่งนี้เป็นพื้นฐานที่สำคัญที่จะทำให้ครอบครัวมีคุณภาพ

2. ร่วมทุกข์ร่วมสุขด้วยกัน มีความเป็นหนึ่งเดียวกัน
3. มีการปรับความเข้าใจกัน เช่น หากลูกทะเลาะกันเพราะแย่งของเล่น ควรปรับความเข้าใจให้ลูกแบ่งกันเล่น เป็นต้น
4. พ่อแม่ต้องเป็นแบบที่ดีให้แก่ลูก เช่น ระเบียบวินัย อดทน ซื่อสัตย์ เสียสละ มีความรับผิดชอบ ประหยัด เป็นต้น
5. พ่อแม่ต้องพร้อมที่จะรับฟังลูก เช่น ควรให้ความสำคัญกับสิ่งที่ลูกต้องการ จะสื่อสารด้วย ผลลัพธ์ที่มีที่ปรึกษา กล่าวที่จะแสดงความคิดเห็น เป็นต้น
6. พ่อแม่ควรสื่อภาษาเดียวกับลูก ทำให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกัน
7. พ่อแม่ต้องมีเวลาให้ลูกเสมอ ด้วยการแบ่งเวลาให้เหมาะสม ทำให้มีโอกาสได้ใกล้ชิดกันระหว่าง พ่อ แม่ ลูกได้
8. พ่อแม่ต้องรู้จักขอโทษลูกเป็น เพื่อเป็นการช่วยลดความตึงเครียด และแก้ไขสถานการณ์ต่างๆ ได้

สรุปได้ว่า ครอบครัวที่มีคุณภาพ คือ ครอบครัวที่มีความรักความอบอุ่น มีความเข้าใจซึ่งกันและกัน โดยทุกคนในครอบครัวต้องคำนึงว่าสมาชิกทุกคนในครอบครัวมีความสำคัญเท่าๆกัน จะขาดคนใดคนหนึ่งไปไม่ได้ ต้องมีความสามัคคีกันภายในครอบครัว เมื่อเกิดความไม่เข้าใจกัน ควรรับหน้าเพื่อปรับความเข้าใจกันให้เร็วที่สุด เพื่อรักษาสัมพันธภาพภายในครอบครัว

เด็กในยุคปัจจุบันกับครอบครัว

ศิริรัตน์ แอดสกุล (2546 : 1) ได้กล่าวว่า ลักษณะของครอบครัวในสังคมยุคปัจจุบัน ส่วนใหญ่มีลักษณะเป็นแบบครอบครัวเดี่ยว (Nuclear family) มากขึ้น โดยเฉพาะสังคมเมือง ลักษณะครอบครัวแบบนี้จะประกอบด้วย พ่อ แม่ และลูก เท่านั้น สภาพทางเศรษฐกิจในปัจจุบันพบว่า พ่อ แม่ ต้องออกไปทำงานนอกบ้านทั้งคู่ ทำให้เด็กขาดคนเลี้ยง คอยใกล้ชิดผูกพันกับพ่อ แม่ มากนัก เมื่อสภาพครอบครัวเปลี่ยนไป ทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างเด็กกับครอบครัวเปลี่ยนไป ดังนี้

1. ความห่างเหิน ไม่ใกล้ชิด ไม่ผูกพัน
2. เมื่อเด็กและพ่อ แม่ไม่ผูกพันกัน เท่าที่ควร จึงทำให้เด็กไม่อยู่ติดบ้าน ชอบออกไปเที่ยวนอกบ้าน เป็นต้น
3. เด็กเกิดความรู้สึกไม่รักบ้าน ไม่รักครอบครัว ไม่รักพ่อแม่ ซึ่งมาจากสาเหตุ เช่น พ่อแม่ทำงานมากเกินไป ผลการเรียนของลูกไม่ดี รวมถึงพ่อแม่ไม่มีเวลาเพียงพอให้กับลูกได้ศึกษาในเรื่องต่างๆ เป็นต้น

สรุปได้ว่า ความสัมพันธ์ระหว่างเด็กกับครอบครัว โดยเฉพาะอย่างยิ่งครอบครัวชนชั้นกลาง นับวันจะมีลักษณะเห็นห่างกันมากขึ้น

ด้วยสาเหตุดังได้กล่าวไปแล้วข้างต้น สืบเนื่องมาจากสภาพทางเศรษฐกิจ สภาพสังคม ฉะนั้นหากเราไม่ระมัดระวังกับสภาพดังกล่าวอาจทำให้เราต้องสูญเสียลูกไปก็เป็นได้

ปัญหาที่เกิดขึ้นภายในครอบครัว

ศิริรัตน์ แอดสกุล (2546 : 1) ได้กล่าวว่า จากสภาพสังคมปัจจุบัน ถึงแม้ว่าสภาพของ ครอบครัวจะแปรเปลี่ยนไป อย่างไรก็ตาม ปัญหาที่เกิดขึ้นภายในครอบครัวซึ่งสามารถกล่าวถึงได้ ดังนี้

1. การไม่มีเวลาให้ลูก เช่น พ่อแม่ออกไปทำงาน กลับมาบ้านมืดค่ำ ส่งผลให้ไม่มีเวลา คุยกับลูก เพราะลูกหลับไปก่อนที่พ่อแม่จะกลับมาถึงบ้าน เป็นต้น
2. ไม่มีความเข้าใจในตัวลูก เช่น พ่อแม่ไม่เข้าใจว่าลูกกำลังคิดอะไร ทำอะไร เป็นต้น
3. ความลำเอียงของพ่อแม่ เช่น รักลูกคนเล็กมากกว่าลูกคนโต เป็นต้น
4. การทะเลาะวิวาทระหว่างพ่อแม่ เช่น ทะเลาะกันเรื่องค่าใช้จ่ายภายในบ้านไม่เพียงพอ ให้ลูกเห็น เป็นต้น
5. การหย่าร้าง เช่น พ่อแม่หย่าร้างกันไป โดยให้ลูกเลือกว่าจะอยู่กับพ่อหรือแม่ เป็นต้น
6. เด็กกำพร้า เช่น พ่อแม่เสียชีวิตหรือทอดทิ้ง เป็นต้น

สรุปได้ว่า ปัญหาที่เกิดขึ้นภายในครอบครัวเกิดจาก สภาพทางสังคมปัจจุบันที่มีความเปลี่ยนแปลงไปในด้านเศรษฐกิจ และด้านการเมืองเป็นอย่างมาก ซึ่งปัญหาที่เกิดขึ้นได้แก่ การไม่มีเวลาให้ลูก ไม่เข้าใจความต้องการหรือการกระทำของลูก รวมถึงการทะเลาะวิวาทระหว่าง พ่อแม่ การหย่าร้าง เด็กกำพร้า เนื่องจากพ่อแม่เสียชีวิตหรือถูกทอดทิ้ง เป็นต้น

3. แนวคิดเกี่ยวกับการปรับตัวตามสถานการณ์

การปรับตัวเมื่อตกหลุมพรางของอารมณ์ความรู้สึก

ป.แผนสำเร็จ (2551 : 34) ได้กล่าวไว้ว่า หากไม่สามารถแบกรับความไม่พอใจ หรือความโกรธต่อผู้อื่น สถานการณ์จะเลวร้ายยิ่งขึ้น ดังนั้นสิ่งเราควรหลีกเลี่ยงมิให้ตกหลุมพรางของอารมณ์ความรู้สึก ดังนี้

1. หวังความรู้สึกที่ดีจากผู้อื่น ต้องแสดงความรู้สึกที่ดีกับคนอื่นก่อน
2. คนที่คนอื่นเบียดเบียน มักเป็นคนแสดงความเป็นศัตรูต่อคนอื่น
3. เมื่อหัวข้อสนทนาที่สนใจตรงกัน ผู้คนจะเลิกระวังกัน
4. ความตึงเครียดที่คงสภาพนานๆ เมื่อได้รับความผ่อนคลายสามส่วนก็จะลืมส่วนที่สี่ เช่น ลืมของมีค่าบนรถแท็กซี่ หรือไม่ก็เกิดความสูญเสียในอีกเรื่องหนึ่ง
5. เมื่อพูดต้นเหตุให้กระจ่าง ผู้คนจะไม่เกิดความรู้สึกสับสนวุ่นวาย

6. คำพูดในทำนองนามธรรมซึ่งฟังเข้าใจยาก ทำให้คนฟังรำคาญสุดทน
 7. ถ้อยคำตลกที่กล่าวออกมาจากคนที่มึนเจตนาร้าย หากคุณนึกว่านั่นเป็นอารมณ์ตลกจริงๆ คุณจะพบความสูญเสีย
 8. คนที่พูดว่า “ผมไม่เอาไหน” ที่จริงคนผู้นั้นกลับเป็นคนเชื่อมั่นในตนเอง
 9. คนกล่าววาจาคุ้ยต่อคนอื่น เป็นเพราะไม่สามารถใช้กำลังเอาชนะ จึงใช้วาจาจู่โจม
- ความจริงเป็นเพียงการระบายความไม่พอใจที่สะสมอยู่ในใจ

สรุปได้ว่า จากแนวความคิดเกี่ยวกับการปรับตัวตามสถานการณ์ ผู้วิจัยได้ศึกษาและนำมาเป็นความคิดในการสรุปผลและอภิปรายผลการวิจัย จนกระทั่งได้เป็นวิธีการหลักเคียงเพื่อปรับตัวตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้นที่สุด

4. ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับเพศศึกษา

ความหมายของเพศศึกษา (Definition of sex education)

กัญญา รักษาติ และพิมลพรรณ มิตรวัฒนากุล (2546 : 3) ให้ความหมายว่า เพศศึกษา คือการเรียนรู้ เพื่อให้เข้าใจถึงภาวะของร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคมของมนุษย์ เรียนรู้ความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์ ซึ่งมีเพศชาย และเพศหญิงเป็นองค์ประกอบสำคัญ เพศศึกษามีได้กล่าวเฉพาะภาควิชาควิทยาของระบบสืบพันธุ์ การเสริมสร้างทัศนคติ การแนะแนวเรื่องเพศสัมพันธ์ เท่านั้น แต่หมายถึงเรื่องเกี่ยวกับเพศมนุษย์ ซึ่งผสมผสานอยู่ในการพัฒนาชีวิตทั้งหมดในลักษณะการกระทำเพื่อผลดีต่อสุขภาพและเป็นที่มาของพลังสร้างสรรค์ชีวิตมนุษย์ที่สมบูรณ์ พึงสุข เรื่องเพศเป็นเรื่องธรรมชาติของมนุษย์ทุกคน จึงควรมีความรู้ความเข้าใจเพศศึกษาพอสมควร จะได้สามารถวินิจฉัยและปฏิบัติการป้องกันแก้ไขเพื่อความสุขในชีวิตของตนเองและครอบครัวต่อไป

วันทนีย์ วาสีกาสิน (2546 : 3) ได้ให้ความหมายของเพศศึกษาว่า หมายถึง การให้ความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเรื่องในเพศ ซึ่งมีส่วนประกอบหลายอย่าง เช่น การเรียนรู้เกี่ยวกับสรีระร่างกาย ทั้งของฝ่ายชายและฝ่ายหญิง การเปลี่ยนแปลงของร่างกายเมื่อเข้าสู่วัยรุ่น โดยเฉพาะระบบอวัยวะสืบพันธุ์ การมีเพศสัมพันธ์เมื่อถึงเวลา เช่น การเข้าสู่สภาวะการสมรส เพศศึกษาจะช่วยให้คู่สมรสสามารถปรับตัวในเรื่องการมีเพศสัมพันธ์ได้อย่างเหมาะสม การตั้งครรภ์ การเตรียมตัวเป็นบิดามารดาที่ดี รวมทั้งการมีทัศนคติที่ดีต่อเพศตรงข้าม การรู้จักให้เกียรติกัน การมีความรับผิดชอบต่อเพศตรงข้าม โดยเฉพาะเพศชายต่อเพศหญิง ทั้งหมดนี้ก็เพื่อให้บุคคลแต่ละคนมีความรู้ มีทัศนคติ และมีพฤติกรรมที่ดีในเรื่องเพศ ไม่สร้างปัญหาให้แก่ครอบครัวและสังคม

สรุปได้ว่า เพศศึกษา คือ กระบวนการที่ก่อให้เกิดประสบการณ์ อันเป็นผลทำให้บุคคลเข้าใจพฤติกรรมที่เกี่ยวกับชีวิตนับแต่เกิดจนตาย ทั้งในด้านความรู้ ทักษะและการปฏิบัติที่เหมาะสมในเรื่องเพศ เพื่อสามารถปรับตัวดำเนินชีวิตในสังคมร่วมกับคนเพศเดียวกัน หรือต่างเพศได้อย่างมีประสิทธิภาพ

บทบาทสำคัญของเพศศึกษา (Significant roles of sex education)

1. ช่วยให้แต่ละคนเข้าใจและยอมรับหน้าที่ตามเพศของตน
2. เข้าใจความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันในฐานะเพื่อน ให้เกียรติกัน
3. ตระหนักถึงความแตกต่างในลักษณะการนึกคิดและพฤติกรรมทางเพศ และยอมรับความแตกต่าง
4. เข้าใจการเลือกคู่
5. เข้าใจการเตรียมตัวรับผิชอบต่อครอบครัว
6. เข้าใจการเลี้ยงดูบุตรธิดาให้เติบโตเป็นพลเมืองดี

สรุปได้ว่า บทบาทสำคัญของเพศศึกษาช่วยให้เราสามารถเข้าใจในสิ่งต่างๆ ได้ เช่น เข้าใจหน้าที่ตามเพศของตน เข้าใจความสัมพันธ์ในฐานะเพื่อน ตระหนักถึงความแตกต่างทางความคิดและพฤติกรรม เข้าใจการเลือกคู่ เข้าใจการเตรียมตัวรับผิชอบต่อครอบครัว รวมถึงเข้าใจการเลี้ยงดูบุตรให้เติบโตเป็นพลเมืองดี

ความรู้เรื่องเพศ (Sex information)

มุกดา ธรรมเสนา (2556 : 2) ได้กล่าวว่า ลักษณะของเนื้อหาเกี่ยวกับ เรื่องเพศสามารถแบ่งเป็นลักษณะใหญ่ ๆ 6 ด้าน ได้แก่

1. พัฒนาการของมนุษย์ (Human Development) การเปลี่ยนแปลงทางสรีระเมื่อเข้าสู่วัยหนุ่มสาว พัฒนาการทางเพศ การสืบพันธุ์ ภาพลักษณ์ต่อร่างกาย (body image) ตัวตนทางเพศ และรสนิยมทางเพศ (Sexual identity and orientation)
2. สัมพันธภาพ (Relationship) ในมิติของครอบครัว เพื่อน การคบเพื่อนต่างเพศ ความรัก การใช้ชีวิตคู่ การแต่งงาน การเลี้ยงลูก
3. ทักษะที่จำเป็นในการดำเนินชีวิต (Personal Skill) เพราะความรู้และข้อมูลที่ได้รับเกี่ยวกับเพศนั้น ไม่เพียงพอที่จะช่วยให้เยาวชนสามารถรับมือกับเหตุการณ์และแรงกดดันต่างๆ ที่ประสบในชีวิตจริง เพศศึกษาควรนำไปสู่การพัฒนาให้เยาวชนเกิดกระบวนการวิเคราะห์ และทักษะที่จำเป็นในการดำเนินชีวิต

4. พฤติกรรมทางเพศ (Sexual Behavior) ที่พัฒนาไปตามช่วงชีวิต การเรียนรู้อารมณ์เพศ การจัดการอารมณ์เพศ การช่วยตัวเอง จินตนาการทางเพศ การแสดงออกทางเพศ การละเว็น การมีเพศสัมพันธ์ การตอบสนองทางเพศ การเสื่อมสมรรถภาพทางเพศ

5. สุขภาพทางเพศ (Sexual Health) เพื่อหลีกเลี่ยงผลกระทบที่ไม่พึงประสงค์ จากความสัมพันธ์ทางเพศ เพศศึกษาควรให้ความรู้เกี่ยวกับการมีเพศสัมพันธ์ที่ปลอดภัย วิธีการคุมกำเนิด การทำแท้ง การป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์และเอดส์ การล่วงละเมิดทางเพศ ความรุนแรงทางเพศ และอนามัยเจริญพันธุ์

6. สังคมและวัฒนธรรม (Society and Culture) วิธีการเรียนรู้และการแสดงออก ในเรื่องเพศของบุคคลได้รับอิทธิพลจากสิ่งแวดล้อมและบรรยากาศทางสังคมและวัฒนธรรม เพศศึกษา จึงควรเปิดโลกทัศน์ให้เข้าใจบทบาททางเพศ เรื่องเพศในบริบทของสังคม วัฒนธรรม กฎหมาย ศิลปะและสื่อต่างๆ

สรุปได้ว่า การศึกษาในเรื่องเพศศึกษาจะช่วยให้เด็ก และบุคคลทั่วไปเกิดความเข้าใจ ในเรื่องกระบวนการสืบพันธุ์ของมนุษย์อย่างชัดเจน เช่น เด็กควรจะได้รับความรู้ที่ถูกต้องว่า สิ่งที่มีชีวิตย่อมถือกำเนิดมาจากสิ่งมีชีวิตด้วยกันเสมอ และการสืบพันธุ์ของสิ่งที่มีชีวิตทั้งหลาย ย่อมมีลักษณะแตกต่างกันออกไป เป็นต้น

การมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร

มุกดา ธรรมเสนา (2556 : 2) ได้กล่าวว่า ในปัจจุบันสังคมของประเทศ ก้าวเข้าสู่ยุคโลกาภิวัตน์ ข้อมูลข่าวสารของโลกสมัยใหม่แพร่กระจายสู่สังคมต่างๆ ได้อย่างรวดเร็ว ทำให้อิทธิพลของ วัฒนธรรมตะวันตกได้ครอบงำวิถีชีวิตของวัยรุ่นไทยจำนวนไม่น้อยทั้งในด้าน การรับประทานอาหารฟาสต์ฟู้ด การแต่งกาย การคบเพื่อนต่างเพศ สังคมของวัยรุ่นไทยกลายเป็นสังคมบริโภคนิยมที่แทบจะไม่มีประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศ

เด็กและเยาวชนถือเป็นกำลังสำคัญต่อการพัฒนาประเทศในอนาคต แต่ในสภาพสังคมไทยปัจจุบันมีปัจจัยหลายด้านที่ส่งผลกระทบที่เป็นปัญหาและ อุปสรรคต่อการสร้าง คุณภาพชีวิตที่ดีของเด็กและเยาวชนไทย พฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่นในปัจจุบันนี้ ออกนอกกรอบ ดั้งเดิมมากขึ้นทุกที เช่น การเลือกคู่ครอง จะถือเอา ความรัก เป็นสำคัญ ไม่ชอบการคลุมถุงชน การคบเพื่อนต่างเพศ เป็นไปอย่างอิสระ เสรี เพราะเห็นว่า ไม่ใช่เรื่อง น่าละอาย หญิงสาว ให้ความสำคัญในการครองตัว เป็นหญิงพรหมจรรย์ถึงวันแต่งงานน้อยลง ประกอบกับความเข้าใจ ที่ไม่ถูกต้องในเรื่องเพศ ทำให้วัยรุ่นมีพฤติกรรมทางเพศที่ไม่ถูกต้องเหมาะสม เช่น การมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร การสำส่อนทางเพศ การเบี่ยงเบนทางเพศ เช่น การรักร่วมเพศ

เป็นต้น และเกิดปัญหาต่างๆ ตามมา เช่น การเป็นโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ การตั้งครรภ์ที่ไม่พึงประสงค์ และปัญหาการทำแท้ง

สรุปได้ว่า การมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร เกิดจากสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป โดยการรับอิทธิพลของวัฒนธรรมตะวันตก เช่น การคบเพื่อนต่างเพศ ที่ถือเอาความรักเป็นสำคัญ ไม่ชอบการคลุมถุงชน หญิงสาวให้ความสำคัญในเรื่องการรักษาพรหมจรรย์ถึงวันแต่งงานน้อยลง ทำให้วัยรุ่นมีพฤติกรรมทางเพศไม่เหมาะสม ผลกระทบที่ตามมา คือ การตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ เป็นต้น

ผลของการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร

วัยรุ่นที่มีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรมักไม่ได้คิดถึงผลที่จะเกิดตามมา ซึ่งส่วนใหญ่เป็นปัญหาที่สำคัญ ได้แก่ การตั้งครรภ์ที่ไม่พึงประสงค์ ในช่วงวัยรุ่นการเจริญเติบโตและความสมบูรณ์ทางร่างกาย ทำให้เกิดความพร้อม ทางสภาวะการเจริญพันธุ์สูงมาก ดังนั้นเมื่อมีเพศสัมพันธ์ จึงทำให้มีโอกาสให้กำเนิดชีวิตใหม่ หรือการตั้งครรภ์มีสูงมากด้วย

สรุปได้ว่า การตั้งครรภ์ที่ไม่พึงประสงค์ของวัยรุ่น เกิดจากการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร เป็นการตั้งครรภ์ใน ขณะที่ทั้งสองฝ่ายยังไม่มีความพร้อมในทุกๆ ด้านจึงก่อให้เกิดปัญหาตามมาอย่างมาก ทั้งทางด้านครอบครัว เศรษฐกิจ และสังคม และปัญหาการตั้งครรภ์ที่ไม่พึงประสงค์นี้ ยังส่งผลกระทบต่ออนาคตของวัยรุ่นอย่างมากด้วย

6. ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น

การตั้งครรภ์ในวัยรุ่น

มุกดา ธรรมเสนา (2556 : 3) ได้กล่าวว่า การตั้งครรภ์ในวัยรุ่นมีสาเหตุจากการมีฐานะยากจน การศึกษาน้อย ดื่มสุรา ดินยาเสพติด ปัญหาความสัมพันธ์ในครอบครัว ซึ่งเป็นสาเหตุที่แก้ไขได้ยากสาเหตุหนึ่ง ซึ่งน่าจะแก้ไขได้ เป็นสาเหตุที่ทำให้วัยรุ่นตั้งครรภ์ในประเทศเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว คือ การมีค่านิยมการมีเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่น

สาเหตุการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น มีสาเหตุหลักดังนี้

1. มีเพศสัมพันธ์โดยไม่คุมกำเนิด
2. ไม่ทราบว่ามีเพศสัมพันธ์แล้วตั้งครรภ์
3. คุมกำเนิดไม่เป็น
4. ไม่สนใจคุมกำเนิด
5. ไม่สามารถเข้าถึงการบริการคุมกำเนิด

6. มีความเชื่อที่ผิดๆ ในการคุมกำเนิดทั้งในวัยรุ่นหญิงชาย เช่น ไม่สวมถุงยางอนามัย เพราะกลัวถูกว่าสำส่อน รับประทานยาคุมกำเนิด ฉีดยาคุมกำเนิด ทำให้เป็นฝ้า มดลูกแห้ง เป็นต้น

7. ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับเขตพื้นที่อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ ข้อมูลทั่วไป

คำขวัญจังหวัด : ป้อมยุทธนาวี พระเจดีย์กลางน้ำ ฟาร์มจระเข้ใหญ่ งามวิไลเมืองโบราณ สงกรานต์พระประแดง ปลาสลิดแห้งรสดี ประเพณีรับบัว ครบถ้วนทั่วอุตสาหกรรม

คำขวัญอำเภอ : บางเสาธงถิ่นชานเมือง รุ่งเรืองเศรษฐกิจ ผลผลิตการเกษตร เขตอุตสาหกรรม เลิศล้ำศาสนา รักษาวัฒนธรรม

ที่อยู่ว่าการอำเภอ : 100 หมู่ 7 ตำบลบางเสาธง อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ
หมายเลขโทรศัพท์ : 0-2707-1285 หมายเลขโทรสาร : 0-2707-1285

7.1 ประวัติความเป็นมา คำว่า "บางเสาธง" มีที่มาจากการดำเนินวิถีชีวิตของประชาชนที่ตั้งถิ่นฐานบริเวณนี้ 3 ประการ คือ

7.1.1 การปักธงที่คั่นทำนบ บริเวณปากคลองบางยาว ต่อมาเปลี่ยนเป็น "คลองบางเสาธง" ซึ่งตัดกับคลองสำโรง เพื่อบอกจุดปิดคลองให้เรือที่สัญจรไปมารู้แต่เนิ่น ๆ

7.1.2 การปักธงตามหัวคั่นนาของชาวนา เมื่อมีการลงแขกดำนา ถอนกล้าหรือการละเล่นต่าง ๆ เช่น การเล่นสงกรานต์ เป็นต้น

7.1.3 ในแถบคลองบางยาว (คลองบางเสาธง) ถือเป็นสัญญาณตรงตามวัด เพื่อบอกเวลาพัก - เลิกทำนาในสมัยก่อนจากการใช้สัญลักษณ์ "เสาธง" เพื่อสื่อความหมายเมื่อมารวมกัน "บาง" ซึ่งแปลว่า "น้ำ" แล้วทำให้บริเวณแถบนี้เรียกกันว่า "บางเสาธง" ส่วนการยกฐานะเป็นเทศบาลตำบลได้ยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลตำบลบางเสาธงเมื่อปี 2542

7.2 สภาพทั่วไปของตำบล เขตเทศบาลตำบลบางเสาธง มีพื้นที่ทั้งหมด 9.6 ตารางกิโลเมตร ประกอบด้วยตำบลบางเสาธงและตำบลศิระจรเข้ใหญ่ นอกจากนี้อาจแบ่งพื้นที่ในลักษณะของโครงการซึ่งมีหน่วยงานรับผิดชอบดูแล และการใช้ที่ดิน ดังนี้

7.2.1 โครงการเมืองใหม่บางพลีวาระที่ 1 ในความรับผิดชอบของเทศบาลตำบลบางเสาธง ส่วนโครงการฯ วาระที่ 2 และ 3 อยู่ในความรับผิดชอบของการเคหะแห่งชาติ รวมพื้นที่โครงการทั้งหมด 7.15 ตารางกิโลเมตร

7.2.2 เขตนิคมอุตสาหกรรมบางพลีในความรับผิดชอบของการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พื้นที่ 1.6 ตารางกิโลเมตร

7.2.3 เขตชุมชนเดิม พื้นที่ 0.85 หรือคิดเป็นร้อยละ 8.87 ของพื้นที่เทศบาล

7.3 อาณาเขตตำบล

7.3.1 ทิศเหนือ ติดกับ เขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร

7.3.2 ทิศใต้ ติดกับ อำเภอบางบ่อ จ.สมุทรปราการ

7.3.3 ทิศตะวันออก ติดกับ อำเภอบางบ่อ จ.สมุทรปราการ

7.3.4 ทิศตะวันตก ติดกับ ตำบลศรีษะจรเข้ชั้น้อย , ตำบลศรีษะจรเข้ใหญ่
อำเภอบางเสาธง จ.สมุทรปราการ

7.4 สภาพภูมิอากาศโดยทั่วไป อากาศแบบชายทะเลเย็นสบาย

7.5 ข้อมูลการปกครอง

7.5.1 ตำบล 3 แห่ง

7.5.2 เทศบาล 1 แห่ง

7.5.3 หมู่บ้าน 38 แห่ง

7.5.4 เทศบาล 1 แห่ง

7.5.5 องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) 3 แห่ง

7.6 จำนวนประชากรของตำบล จำนวนประชากรในเขต อบต. 23,984 คน และจำนวน
หลังคาเรือน 7,309 หลังคาเรือน

7.7 ข้อมูลอาชีพของตำบล อาชีพหลัก รับจ้างในโรงงานอุตสาหกรรม ค้าขาย
ธุรกิจส่วนตัว พนักงานรัฐวิสาหกิจและข้าราชการ

7.8 ข้อมูลสถานที่สำคัญของตำบล

7.8.1 วัด 1 แห่ง คือ วัดมงคลนิมิตร

7.8.2 โรงเรียนประถมศึกษา 3 แห่ง

7.8.3 โรงเรียนมัธยมศึกษา 1 แห่ง

7.8.4 โรงเรียนอนุบาลเอกชน 1 แห่ง

7.8.5 ธนาคาร 3 แห่ง

7.8.6 โรงแรม 1 แห่ง

7.8.7 โรงงานอุตสาหกรรม 135 โรงงาน

7.8.8 สนามกีฬาของภารกิจกีฬาแห่งประเทศไทย 1 แห่ง

7.8.9 สถานีอนามัย 2 แห่ง

7.8.10 โรงพยาบาลเอกชน 2 แห่ง

7.8.11 สำนักงานเทศบาลตำบลบางเสาธง 1 แห่ง

7.9 ด้านอุตสาหกรรม

7.9.1 โรงงานอุตสาหกรรมที่สำคัญ ได้แก่

7.9.1 โรงงานยามาฮา ที่ตั้ง ถนนบางนา-ตราด กม.23

7.9.3 โรงงานอาหารสัตว์ ที่ตั้ง ถนนบางนา-ตราด กม.22

7.10 ข้อมูลองค์การบริหารส่วนตำบล บางเสาธง

ที่อยู่ : องค์การบริหารส่วนตำบล บางเสาธง ถ.บางนา-ตราด ตำบลบางเสาธง อำเภอเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ 10540 โทรศัพท์ : 02-7071671 แฟกซ์ : 02-7071674

8. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ประทักษ์ โอประเสริฐสวัสดิ์ (2556) การศึกษาเรื่อง “การตั้งครรภ์ในวัยรุ่น : ผลกระทบและการป้องกัน” ได้ศึกษาถึงการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นถือเป็นปัญหาในทุกประเทศทั่วโลก โดยมีความรุนแรงขึ้นและมีแนวโน้มว่าจะเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ

จากการศึกษา พบว่าแม่วัยรุ่นในแถบประเทศที่กำลังพัฒนามีแนวโน้มสูงขึ้นทุกปี และไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้ เนื่องจากวัยรุ่นมีทัศนคติที่เปลี่ยนแปลงไปตามกระแสนิยมจากประเทศที่พัฒนาแล้ว

เพิ่มศักดิ์ สุขเมษศรี (2556) การศึกษาเรื่อง “การตั้งครรภ์ในวัยรุ่น” ได้ศึกษาถึงปัญหาต่างๆ ของแม่วัยรุ่น เช่น สภาวะทางอารมณ์ไม่มั่นคงจึงมีความเสี่ยงสูงที่จะเกิดความเครียดและภาวะซึมเศร้า เพราะต้องการปกปิดเรื่องการตั้งครรภ์ต่อผู้ปกครอง

จากการศึกษา พบว่าปัจจุบัน วัยรุ่นมีเพศสัมพันธ์เร็วขึ้น อายุเมื่อมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกอยู่ที่ระหว่างอายุเฉลี่ย 15-16 ปี และไม่ได้ใช้วิธีการคุมกำเนิดอย่างสม่ำเสมอ เนื่องจากขาดความรู้ มีความเข้าใจว่าการมีเพศสัมพันธ์ครั้งเดียวไม่ตั้งครรภ์ การใช้ถุงยางอนามัยขัดขวางความรู้สึกทางเพศ

วาทินีย์ วิชัยยา (2555) การศึกษาเรื่อง “แม่วัยรุ่น” : ประสบการณ์ชีวิต และเพศภาวะ” ได้ศึกษาถึงการตั้งครรภ์ของหญิงในขณะที่มีอายุน้อย หรือที่สังคมมองว่าเป็น “วัยรุ่น”/ “วัยเรียน” นั้น มักได้รับการนำเสนอผ่านการศึกษาวิจัย ให้ความหมายและนิยามว่า “ผิดปกติ” ที่ต้องมีการจัดการ ควบคุมในฐานะ เป็น “ปัญหาสังคม” ในงานนี้ ผู้ศึกษาไม่ได้เริ่มต้นจากฐานสมมุติ (assumption) ที่ว่า หญิงที่ตั้งครรภ์ตั้งแต่อายุน้อยเป็น “ปัญหาสังคม” แต่สนใจประสบการณ์ชีวิตของวัยรุ่นหญิงที่ตั้งครรภ์ในวัยเรียนว่าสัมพันธ์กับบริบทสังคมวัฒนธรรม เพศภาวะเพศวิถี ในสังคมไทยหรือไม่ อย่างไร มีการต่อรอง การผลิตซ้ำ หรือแม้แต่การจําานของหญิงวัยรุ่นหรือไม่

อย่างไร ทั้งนี้เพื่อสะท้อน ความรู้สึกการรับรู้ผ่าน ประสบการณ์ชีวิต และ “เสียง” ของแม่วัยรุ่น (emic view)

ผลการศึกษา พบว่า มีเงื่อนไขอื่น นอกเหนือจากสภาพทางเศรษฐกิจที่อธิบายระดับความสามารถในการเลี้ยงดูลูก และเงื่อนไขทางสังคมเหล่านี้มักทำให้แม่วัยรุ่นส่วนใหญ่มีประสบการณ์แยกห่างจากลูกในทางกายภาพ ขณะที่แม่ที่ต้องแยกห่างจากลูกได้รับความช่วยเหลือในการเลี้ยงดูบุตรจากแม่ในเชิงสังคม (social mothers) นอกจากนี้ ยังพบว่าแม่การตั้งครรถ์เป็นสิ่งที่ผู้หญิงไม่ได้เลือกให้เกิดขึ้น แต่แม่วัยรุ่นพยายามที่จะเป็นแม่ที่ดี รวมทั้งปรากฏบทบาทของการจำนนผลิตซ้ำ และต่อรองกับเพศวิถี เพศภาวะ ไม่ได้เป็นแม่วัยรุ่น ที่ถูกกดทับจากบรรทัดฐานสังคมอย่างที่เราเข้าใจกันโดยผิวเผิน

อุไรวรรณ คณิงสุขเกษม (2554) การศึกษาเรื่อง “หนูยังไม่อยากเป็นแม่: เส้นทางชีวิตที่น่าห่วงใยของแม่วัยเด็กในสังคมไทย” ได้ศึกษาถึง การสะท้อนพัฒนาการเรื่องการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร การท้องไม่พร้อม และการทำแท้งของแม่วัยรุ่นที่มีอายุระหว่างตั้งครรถ์และคลอดน้อยกว่า 15 ปี รวมทั้ง วิพากษ์การเรียนการสอนหลักสูตรเพศศึกษา เพื่อนำไปสู่การคุ้มครองทางเพศของวัยรุ่นหญิงทั่วไปในสังคมไทย ใช้วิธีการวิจัยเอกสาร (Documentary Research) โดยสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากรายงานการวิจัย ข้อมูลข่าวสารสนเทศ รวมถึงการสัมภาษณ์ระดับลึกแม่วัยเด็กและแม่วัยรุ่นที่ท้องไม่พร้อมเพิ่มเติม

ผลการศึกษา พบว่า เมื่อเด็กหญิงวัยรุ่นที่ยังอยู่ในวัยเรียน “ตั้งท้องไม่พร้อม” และ “ยังไม่อยากเป็นแม่” ส่วนใหญ่จะทำแท้งเมื่อไม่มีทางเลือก สถานการณ์เช่นนี้ แม้จะมีการเรียนการสอนเพศศึกษาในโรงเรียนที่เป็นความหวังในการแก้ปัญหาดังกล่าว แต่มีหลักฐานยืนยันว่า “หลักสูตรเพศศึกษา” ยังแก้ปัญหาเรื่องนี้ไม่ได้ผลตามที่คาด ดังนั้น การสอนเพศศึกษาในโรงเรียนโดยครูนั้น อาจไม่ได้ผลดีเท่ากับเพื่อนนักเรียนที่มีประสบการณ์ทางเพศ ครูควรมีบทบาทเป็นพี่เลี้ยงในการสอนเพศศึกษา นอกจากนี้การเรียนการสอนเพศศึกษาต้องมีความต่อเนื่องตั้งแต่วัยอนุบาลจนถึงวัยทำงาน รวมทั้ง ผู้ปกครอง สมาชิกครอบครัว และผู้ให้บริการด้านการสาธารณสุขที่เป็นบุคคลใกล้ชิดของช่วงวัยเด็กและวัยรุ่น ต้องเพิ่มทักษะในการสื่อสาร และยอมรับพฤติกรรมทางเพศของเด็กวัยรุ่น โดยเฉพาะเด็กหญิงในสังคมไทย ว่าได้เปลี่ยนแปลงไปตามกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลกแล้ว ข้อสำคัญ ต้องสนับสนุนให้มีการศึกษาวิจัยแบบบูรณาการ ข้ามศาสตร์และสาขาวิชา ในเรื่อง “แม่วัยเด็ก” เพื่อนำไปสู่ข้อปฏิบัติในการป้องกัน และดูแลแม่วัยรุ่นและแม่วัยเด็กที่เกิดขึ้น ให้สามารถดำเนินวิถีชีวิตของตนและลูกต่อไปในสังคมได้อย่างมีคุณภาพ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเรื่องเล่าชีวิตแม่วัยรุ่น ในเขตพื้นที่อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ เป็นการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ด้วยวิธีชาติพันธุ์วรรณา (Ethnography) ซึ่ง (ชาย โพธิ์ธิตา, 2548:34) ให้ความหมายว่าเป็นกระบวนการการสังเกต พฤติกรรมและวิถีชีวิตของกลุ่มทางสังคมและวัฒนธรรมกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งแล้วรายงานโดยละเอียดถึงพฤติกรรม ความเชื่อ ความรู้ ความเข้าใจ ทักษะคติ ตลอดจนค่านิยมอันเป็นผลมาจากพฤติกรรมของคนกลุ่มนั้นๆ

ด้วยการศึกษาเรื่องเล่าชีวิตแม่วัยรุ่น ซึ่งมีความหมายมาจากการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น หมายถึง การตั้งครรภ์ในสตรีที่มีอายุระหว่าง 10-19 ปี โดยถือเอาอายุ ณ เวลาที่คลอดบุตร ซึ่งอาจแบ่งได้เป็น adolescents คือช่วงอายุ 15-19 ปี และ younger adolescents คือช่วงอายุ 10-14 ปี โดยผู้วิจัยเข้าไปศึกษาพฤติกรรมรูปแบบการใช้ชีวิตของแม่วัยรุ่น เพื่อศึกษาสาเหตุการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ในวัยรุ่น ปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ของการใช้ชีวิตของแม่วัยรุ่นในรูปแบบต่างๆ ที่แตกต่างกัน โดยการใช้แบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในการศึกษาวิจัย ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัย โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. ระยะเวลาในการดำเนินวิจัย

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก

การเลือกผู้ให้ข้อมูล (Key informant) คือผู้เกี่ยวข้อง โดยเป็นแม่วัยรุ่นที่มีอายุระหว่าง 13-22 ปี ในเขตพื้นที่อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ โดยการเลือกเวลาที่เหมาะสม นัดหมาย แล้วทำงานลงสัมภาษณ์ระดับลึกผู้ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งมีผู้ให้ข้อมูลจำนวน 25 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการวิจัย

ในการดำเนินวิจัยในครั้งนี้ เป็นวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพที่มีเครื่องมือในการวิจัย ประกอบด้วย

1. แนวคำถาม (Interview Guide) เป็นเครื่องมือในการสัมภาษณ์เพื่อให้ได้ข้อมูลจริง และช่วยให้การสัมภาษณ์เป็นไปอย่างต่อเนื่องและตรงตามวัตถุประสงค์

ตัวอย่างคำถาม

- 1.1 เมื่อรู้ว่าตนเองตั้งครรภ์แล้วมีความรู้สึกอย่างไร และจะดำเนินชีวิตอย่างไร
- 1.2 มีความรู้ในเรื่องการดูแลตนเองขณะตั้งครรภ์หรือไม่ อย่างไร
- 1.3 เลือกปรึกษาใคร ในการดูแลตนเองขณะตั้งครรภ์
- 1.4 เลือกฝากครรภ์ที่ไหน อย่างไร
- 1.5 ปัญหาที่เกิดขึ้นในระหว่างการตั้งครรภ์มาจากสาเหตุใด อย่างไร

2. เครื่องบันทึกเสียง เพื่อใช้ในการบันทึกข้อมูลระหว่างการสนทนากลุ่ม และการสัมภาษณ์แบบเจาะรายบุคคล ทั้งนี้ เพื่อตรวจสอบความคาดเคลื่อนของข้อมูล

3. กล้องถ่ายภาพดิจิทัล เพื่อเก็บข้อมูลภาพ ในการลงภาคสนาม

4. เครื่องมือช่วยจดบันทึก คือสมุดจดและปากกาสำหรับจดบันทึกข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ซึ่งช่วยในการบันทึกคำพูด

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การสัมภาษณ์

การเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนามของ “เรื่องเล่าชีวิตแม่วัยรุ่นในเขตพื้นที่อำเภอ บางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ” ในครั้งนี้ผู้วิจัยใช้วิธีการสัมภาษณ์ระดับลึก โดยใช้ความนิยม คู่้นเคย เป็นการเก็บข้อมูลที่ยืดหยุ่นปรับเปลี่ยนไปตามสถานการณ์ และสามารถสังเกตพฤติกรรม ปฏิกริยาของผู้ให้สัมภาษณ์ และสามารถเผยให้เห็นถึงความรู้สึกนึกคิดของผู้สัมภาษณ์ ได้อย่างละเอียดลึกซึ้ง ซึ่งจะทำให้การค้นหาคำตอบของการศึกษามีความน่าเชื่อถือ การสัมภาษณ์ ในครั้งนี้ ผู้ศึกษาใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับรูปแบบการใช้ชีวิตของแม่วัยรุ่น รวมไปถึงปัญหาต่างๆ ของแม่วัยรุ่น อย่างละเอียดลึกซึ้ง โดยการสัมภาษณ์จะเป็นลักษณะ การสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ เพื่อสร้างการสนทนาอย่างเป็นธรรมชาติ ระหว่างผู้สัมภาษณ์ และผู้ถูกสัมภาษณ์ โดยผู้วิจัยจะตั้งคำถาม และเป็นผู้ตอบคำถามที่ผู้ให้ข้อมูลถามกลับ โดยทั้งสองฝ่ายจะมีส่วนร่วมได้รับรู้ ความรู้สึกประทับใจ แนวคิดซึ่งกันและกัน เป็นลักษณะ การพูดสนทนา แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และประสบการณ์ระหว่างกัน โดยตั้งประเด็น การสัมภาษณ์เพื่อเชื่อมโยงความคิด ความรู้สึก อาจทำให้ผู้วิจัยได้รับข้อมูลประเด็นที่น่าสนใจใหม่ๆ เพื่อประกอบการศึกษาต่อไป โดยการสัมภาษณ์ในครั้งนี้ ผู้วิจัยจะเน้นถึงการถ่ายทอดเรื่องราว การดำเนินชีวิตและประสบการณ์ ความรู้สึกนึกคิด การนิยามตนเองของแม่วัยรุ่น จากนั้นผู้วิจัย

จะสอบถามเพื่อขยายความเพิ่มเติมในแต่ละประเด็น โดยลักษณะคำถามจะมีการปรับเปลี่ยนไปตามสถานการณ์โดยการสัมภาษณ์ในครั้งนี้มี 3 รูปแบบคือ

1. การสัมภาษณ์ โดยการพูดคุยธรรมดา ผู้วิจัยจะจำคำถามและคำตอบรวมทั้งบรรยากาศต่างๆ ในการพูดคุยเอาไว้แล้วนำมาจดบันทึกภายหลัง
2. การสัมภาษณ์ โดยการใช้เครื่องบันทึกเสียง เนื่องจากบางครั้งการจดบันทึกไม่สามารถเก็บรายละเอียดได้ทั้งหมด จึงต้องมีการบันทึกเสียงและภาพไว้เพื่อนำข้อมูลที่อาจตกหล่นมาวิเคราะห์ได้ ผู้วิจัยใช้การสัมภาษณ์ลักษณะนี้ได้ ต่อเมื่อได้อธิบายวัตถุประสงค์การศึกษาแล้ว ผู้วิจัยจะขออนุญาตในการบันทึกเสียง ถ้าได้รับอนุญาตก็จะทำการสัมภาษณ์ โดยการใช้เครื่องบันทึกเสียง
3. การจดบันทึก มีการจดบันทึกระหว่างการสนทนา โดยจดข้อมูลทั่วไป รวมทั้งความคิดเห็น ที่ผู้ถูกสัมภาษณ์ และข้อเสนอแนะในรายละเอียดต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง
4. เครื่องช่วยจดบันทึก คือ สมุดจดและปากกาสำหรับจดบันทึกข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ซึ่งช่วยในการบันทึกคำพูด

การสังเกต

ผู้วิจัยจะใช้วิธีการสังเกตการณ์สนทนาจากผู้ให้ข้อมูลหลัก โดยสังเกตพฤติกรรมในระหว่างการตอบ ระหว่างการสนทนา อีกทั้งการสังเกตพฤติกรรมในการดำเนินชีวิต และขณะทำกิจกรรมดูแลตนเองระหว่างการตั้งครรภ์ หลังตั้งครรภ์ การเลี้ยงดูบุตรกับผู้ให้ข้อมูล เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นธรรมชาติของผู้ให้ข้อมูลหลัก เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการวิเคราะห์ให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการศึกษา

จริยธรรมในงานวิจัย

จริยธรรมในการวิจัยครั้งนี้ เนื่องจากการศึกษาข้อมูลรูปแบบการใช้ชีวิตของแม่วัยรุ่นในพื้นที่อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ ซึ่งผู้ให้ข้อมูลหลักคือแม่วัยรุ่น ทำให้ผู้วิจัยไม่สามารถเปิดเผยนามได้ อีกทั้งยังเป็นเรื่องส่วนตัวในชีวิตประจำวัน โดยมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ผู้วิจัยไม่สามารถเข้าร่วมและติดตามไปได้ทุกสถานที่ ดังนั้นข้อมูลจะได้รับการเล่าถึงรูปแบบการใช้ชีวิตของแม่วัยรุ่น เป็นผู้ให้ข้อมูล ผู้วิจัยต้องใช้ความละเอียดอ่อนในการเก็บข้อมูล เพื่อให้ได้มา ซึ่งข้อมูลที่เป็นจริง และเป็นธรรมชาติของผู้ให้ข้อมูลและจะนำข้อมูลที่ได้มาก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการศึกษาวิจัยครั้งนี้

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล หลังจากที่ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลเสร็จเรียบร้อยแล้ว โดยการพูดคุยแลกเปลี่ยนข้อมูลที่รวบรวมได้ทั้งหมด โดยการเขียนบันทึก ผู้วิจัยนำข้อมูลเหล่านั้น

มาถอดความในเทปบันทึกเสียงและเทปบันทึกเสียงมา อ่าน-ฟัง-วิเคราะห์ ข้อมูลร่วมกัน และนำมาประยุกต์ใช้ในการศึกษาตามกรอบวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้ก่อนศึกษา สรุปผล รวมทั้งเสนอขอเสนอแนะ จากนั้นจึงรวบรวมจัดเป็นรูปเล่มเพื่อรายงานผลการศึกษา

ระยะเวลาในการดำเนินวิจัย

ระยะเวลาในการศึกษาวิจัยใช้เวลา 6 เดือน โดยเริ่มตั้งแต่เดือนกรกฎาคมถึงเดือนธันวาคม โดยได้กำหนดเป็น 4 ขั้นตอนดังนี้

1. ขั้นตอนการกำหนดหัวข้อวิจัย ปัญหา วัตถุประสงค์ ประโยชน์ที่จะได้รับ
2. ขั้นตอนการสืบค้นทฤษฎี และเอกสารที่เกี่ยวข้อง
3. ขั้นตอนการลงพื้นที่ศึกษาข้อเท็จจริง โดยการสัมภาษณ์ และสังเกต
4. ขั้นตอนการนำผลข้อมูลมา วิเคราะห์ ประเมินผล สรุปผลการวิจัย

ผลงานวิจัยนักศึกษา ระดับปริญญาตรี

ผลงานวิจัยนักศึกษา ระดับปริญญาตรี

ผลงานวิจัยนักศึกษา ระดับปริญญาตรี

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

จากการศึกษาเรื่องเล่าชีวิตแม่วัยรุ่น ในเขตพื้นที่อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ โดยใช้วิธีวิทยาแบบชาติพันธุ์วรรณา (Ethno methodologs) ซึ่ง (ชาย โปธิสิตา, 2548:34) ให้ความหมายว่า เป็นกระบวนการการสังเกตพฤติกรรมและวิถีชีวิตของกลุ่มทางสังคมและวัฒนธรรมกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งแล้วรายงานโดยละเอียดถึงพฤติกรรม ความเชื่อ ความรู้ ความเข้าใจ ทักษะคติ ตลอดจนค่านิยมอันเป็นผลมาจากพฤติกรรมของคนกลุ่มนั้นๆ

ด้วยการศึกษาเรื่องเล่าชีวิตของแม่วัยรุ่น ซึ่งมีความหมายมาจากการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น หมายถึง การตั้งครรภ์ในสตรีที่มีอายุระหว่าง 10-19 ปี โดยถือเอาอายุ ณ เวลาที่คลอดบุตร ซึ่งอาจแบ่งได้เป็น adolescents คือช่วงอายุ 15-19 ปี และ younger adolescents คือช่วงอายุ 10-14 ปี

จากแนวความคิดวิจัยด้านพฤติกรรม ความเชื่อ ความรู้ ความเข้าใจ ทักษะคติ ตลอดจนค่านิยมอันเป็นผลมาจากพฤติกรรมของกลุ่มแม่วัยรุ่น ในเขตพื้นที่อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 25 คน โดยผู้ศึกษาได้จำแนกผลการศึกษาออกเป็นประเด็นตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาดังนี้

1. สาเหตุที่ทำให้เกิดการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ในวัยรุ่น สามารถแบ่งออกเป็นด้านต่างๆ ได้ดังนี้

1.1 เศรษฐฐานะ จากการศึกษาพบว่า ความยากจนเป็นสาเหตุหลักที่สำคัญที่ทำให้เกิดการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นและเมื่อตั้งครรภ์แล้ววัยรุ่น มีแนวโน้มที่ต้องตั้งครรภ์ต่อไป กล่าวได้ว่าแม่วัยรุ่น ส่วนใหญ่ในเขตพื้นที่อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการนั้น มีฐานะทางครอบครัวยากจน

พ่อแม่ของแม่วัยรุ่นส่วนใหญ่ ประกอบอาชีพเป็นลูกจ้างแรงงาน ในโรงงานอุตสาหกรรม (ฝ่ายการผลิต) ทำให้มีรายได้น้อย ไม่เพียงพอต่อค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นในครอบครัว นอกจากนั้นยังประกอบอาชีพเป็นลูกจ้างรับเหมาก่อสร้างตามสถานที่ต่างๆ ที่มีผู้มาว่าจ้างให้ไปทำ ทำให้พ่อแม่ผู้ปกครองของแม่วัยรุ่นเหล่านั้น ไม่มีเวลาดูแลอบรมสั่งสอนบุตร หรือปล่อยให้บุตร (แม่วัยรุ่น) เหล่านั้นอยู่บ้านพักเพียงลำพัง เป็นการเปิดโอกาสให้บุตร (แม่วัยรุ่น) เหล่านั้นมีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ นั่นคือ การมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร ส่งผลให้เกิดการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ในวัยรุ่นตามมา

“ครอบครัวของหนูมีฐานะทางบ้านไม่ดี พ่อ-แม่ทำงานเข้ากะตอนกลางคืนบ่อย เนื่องจากค่าใช้จ่ายในการทำงานช่วงกะดึก มักมีรายได้ในแต่ละเดือนมากกว่า ทำงานในช่วงกะกลางวันไม่มีเวลาคุยกันเลย หนูรู้สึกเหมือนอยู่ตัวคนเดียว จึงมีแฟนเพราะตอนนั้น หนูคิดว่าแฟนเป็นคนที่ทำให้หนูรู้สึกวา

มีความสุข และพ่อแม่ไม่อยู่บ้าน ไปทำงาน เลยให้แฟนมาอยู่เป็นเพื่อน จึงได้มีเพศสัมพันธ์กัน และเกิดการตั้งครรภ์ตามมา” (น้องว่าน นามสมมติ, 2556)

1.2 ครอบครัวไม่อบอุ่น แยกแยก จากการศึกษาพบว่า การที่ครอบครัวแตกแยก บางครั้งก่อให้เกิดความไม่มั่นใจในตนเองของสตรีวัยรุ่นหรือมั่นใจในตนเองต่ำ ความใกล้ชิดของพ่อแม่ ผู้ปกครองทำให้ความไวต่อปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้น กล่าวคือ พ่อแม่ ผู้ปกครอง ส่วนใหญ่ในเขตพื้นที่อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ มีการเลิกราหย่าร้างของพ่อแม่ของบุตร (แม่วัยรุ่น) ทำให้บุตร (แม่วัยรุ่น) ขาดความรัก ความอบอุ่นจาก พ่อ หรือ แม่ ของตน เกิดเป็นปมด้อย จึงมีความคิดที่ต้องการจะแก้ปมด้อยของตนเอง

โดยการไขว่คว้าหาความรักจากผู้อื่น ในที่นี้หมายถึงคู่รักของแม่วัยรุ่น ในการมาช่วยเติมเต็มความรัก ความอบอุ่นในส่วนที่ตนเองเคยขาดหายไป ในระยะต่อมาก็คือ การมีเพศสัมพันธ์กับคู่รักของตน แต่ไม่มีการป้องกันการตั้งครรภ์ที่ถูกต้องเหมาะสม ส่งผลให้เกิดการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ตามมา อีกทั้ง พ่อแม่ ผู้ปกครอง ส่วนใหญ่ในเขตพื้นที่อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ ไม่ค่อยมีเวลาให้คำปรึกษาบุตร (แม่วัยรุ่น) เนื่องจากต้องทำงานหารายได้มาเลี้ยงดูบุตร (แม่วัยรุ่น) ทำให้บุตร (แม่วัยรุ่น) ไม่มีเวลาไปปรึกษาพ่อแม่ ผู้ปกครองได้

เมื่อเกิดปัญหาในเรื่องต่างๆ ส่งผลให้บุตร (แม่วัยรุ่น) ส่วนใหญ่ในเขตพื้นที่อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการนี้ มักแก้ปัญหาด้วยการแสดงออกทางเพศสัมพันธ์กับแฟน โดยวัยรุ่นที่อายุน้อย มีแนวโน้มที่ไม่คำนึงถึงผลเสีย จากพฤติกรรมตนเองที่เกิดในอนาคต จึงส่งผลให้เกิดการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ตามมาได้

“ครอบครัวของหนูแยกทางกันตั้งแต่ผมยังไม่เกิด ทำให้หนูไม่เคยเห็นหน้าพ่อของหนูเลย มีเพียงแม่เป็นผู้ที่คอยดูแลเลี้ยงดูหนูมาโดยตลอด หนูเองรู้สึกว่ามันเป็นปมด้อยของหนู พอหนูมีแฟน มีเพศสัมพันธ์กับแฟน ตอนนั้นหนูอายุแค่ 14 ปี เลยไม่คิดถึงผลที่เกิดตามมา หนูตั้งครรภ์ หนูจึงไม่ ต้องการ ให้ลูกหนู กำพร้าพ่ออย่างที่หนูเคยเป็น” (น้องนัททิ นามสมมติ, 2556)

1.3 การศึกษาน้อยและขาดความรู้เรื่องเพศศึกษา จากการศึกษาพบว่า สตรีวัยรุ่นในเขตพื้นที่อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ มีการศึกษาน้อย ทำให้เชื่อคำพูดของผู้อื่นได้ง่าย และไม่มีความรู้เกี่ยวกับการคุมกำเนิดที่เพียงพอ อีกทั้ง ไม่ทราบว่าฝ่ายชายได้มีการหลั่งเชื้ออสุจิ หลังจากการมีเพศสัมพันธ์กับคู่รักแล้ว ส่งผลให้สตรีวัยรุ่นเกิดการตั้งครรภ์ที่ไม่พึงประสงค์ตามมา

“มิวไม่ชอบเรียนหนังสือ เลขจบแค่ ป.4 และลาออกจากโรงเรียน ทำให้มิวมีการศึกษาน้อย และมิวเองไม่มีความรู้เรื่องเพศศึกษา มิวเชื่อแฟนว่า การมีเพศสัมพันธ์ โดยไม่ได้สวมถุงยางอนามัย

“ไม่ทำให้ มีวท้องหรือก มีวเลยขอมมีเพศสัมพันธ์กับแฟน แลมแฟนมีวยังเป็นคนต่างชาติ (ลาว) พอหลังจากที่มีว บอกว่าท้อง แฟนมีวได้หนีหายไป จนทุกวันนี้มีวกับแม่เป็นคนเลี้ยงดูลูกเท่านั้น มีวเสียใจกับเหตุการณ์นี้มาก จนตอนแรกมีวมีความคิดที่จะทำแท้ง แต่แม่บอกว่าอย่าทำมันบาป มีวเลย ตัดสินใจท้องต่อ” (น้องมีว นามสมมติ, 2556)

1.4 การมีบุตรเมื่ออายุยังน้อย จากการศึกษาพบว่า สตรีที่เกิดจากมารดาวัยรุ่น และมีพี่น้องที่ตั้งครรภ์เมื่อเป็นวัยรุ่น มีแนวโน้มว่าจะตั้งครรภ์เมื่อรุ่นด้วย อีกทั้งสตรีวัยรุ่น ที่มีบุตรแล้วมีแนวโน้มว่าจะมีบุตรคนต่อไป เมื่ออายุยังน้อย โดยเฉพาะถ้ายังอยู่กับผู้ที่ทำให้ตั้งครรภ์ หรืออยู่ในครอบครัวเดียวกันได้อีก

“แม่ของดาว ตั้งครรภ์ดาวตั้งแต่แม่อายุ 15 ปี และแม่มีน้องต่อจากดาวอีกคนตอนแม่ดาว อายุ 18 ปี ต่อมาพอดาวมีแฟนตอนอายุ 13 ปี คบกับแฟนได้ 1 ปี จึงมีเพศสัมพันธ์ด้วยกัน และดาว ตั้งครรภ์ ตอนอายุ 14 ปี ซึ่งดาวตั้งครรรภ์เร็วกว่าแม่ตั้ง 1 ปี ทำให้ดาวรู้สึกว่ปัจจุบันวัยรุ่น มีเพศสัมพันธ์เร็วกว่า ตอนที่พ่อแม่ของดาวซะอีก ดาวคิดว่าสังคมในปัจจุบันมีความเปลี่ยนแปลง ไปมาก และดาวคิดว่ามันเป็นกระแสนิยม ของเด็กวัยรุ่นปัจจุบัน ที่มีทั้งสื่อต่างๆ ทำให้เกิดความอยากรู้ อยากเห็น และอยากลอง มากขึ้นตามมาค่ะ” (น้องดาว นามสมมติ, 2556)

1.5 การมีพฤติกรรมเสี่ยง จากการศึกษาพบว่า สตรีที่อายุ 15-24 ปี มีเพศสัมพันธ์แล้ว ร้อยละ 25 และสติกกลุ่มนี้ครึ่งหนึ่งมีการติดเชื้อทางเพศสัมพันธ์ ซึ่งเป็นที่น่ากังวล เนื่องจากการติดเชื้อทางเพศสัมพันธ์หลายโรค รวมทั้งภูมิคุ้มกันบกพร่องจากการติดเชื้อเอชไอวี ไม่มีอาการเมื่อเริ่มเป็น โดยการติดเชื้อเหล่านี้มาจากสาเหตุที่มีคู่นอนหลายคนโดยไม่ได้ใช้การคุมกำเนิด “เด็กวัยรุ่นยุคปัจจุบัน มักคิดว่าการมีเพศสัมพันธ์ เป็นเรื่องธรรมดา ทำให้มีเพศสัมพันธ์กับหลายๆ คน และไม่ได้ป้องกัน ทำให้ติดเชื้อไวรัสต่างๆ ตามมา” (น้องหยก นามสมมติ, 2556)

1.6 สาเหตุทางสังคม จากการศึกษาพบว่า การที่ครอบครัวไม่อบอุ่นและความภาคภูมิใจในตนเองต่ำ เป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้วัยรุ่นตั้งครรรภ์ โดยเฉพาะวัยรุ่นที่อายุน้อยมากๆ มักไม่คิดถึงสิ่งที่ตามมาเมื่อมีเพศสัมพันธ์ บางครั้งจะคิดแต่สิ่งที่ดีๆ ตามมา การได้รับความรักความอบอุ่นจากคนรัก ทำให้ยอมมีเพศสัมพันธ์กับคู่รักได้ง่าย บางครั้งสตรีวัยรุ่นอาจใช้การตั้งครรรภ์หนีจากครอบครัวตนเอง หรือเป็นการลงโทษพ่อแม่ ที่ไม่สนใจตนเอง เรียกร้องความสนใจจากครอบครัว นอกจากนี้ยังพบว่าการตั้งครรรภ์วัยรุ่นมากในครอบครัวที่มีเพศสัมพันธ์ระหว่างพ่อ ลูก พี่น้อง

“หนูคิดว่าพอมมีเพศสัมพันธ์กับแฟนแล้ว แฟนของหนูจะรัก และดูแลหนูมากขึ้น กว่าเดิม แต่ในความเป็นจริง เป็นบางเรื่องเท่านั้นที่แฟนหนูดูแล นอกจากนั้นแฟนหนูไม่ค่อยใส่ใจหนู ให้หนู

อยู่แต่กลับบ้าน ส่วนตัวแฟนออกไปเที่ยวกับเพื่อน กินเหล้า เมากลับมาทุกคืน จนบางครั้งหนักคิดว่า แฟนรักหนูน้อยลง ทำให้ทะเลาะกันบ่อยขึ้นมากค่ะ” (น้องจีบ นามสมมติ, 2556)

1.7 การมีเพศสัมพันธ์โดยปราศจากการป้องกัน จากการวิจัยพบว่า แม่วัยรุ่นส่วนใหญ่ที่ตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์นั้น มาจากการขาดการป้องกันในการคุมกำเนิดทั้งฝ่ายชาย และฝ่ายหญิง ส่งผลให้เกิดการตั้งครรภ์ไม่พร้อมกับสตรีวัยรุ่น และจำเป็นต้องตั้งครรภ์ต่อไป เนื่องจากแม่วัยรุ่นบางรายคิดว่าการทำแท้ง เป็นวิธีการที่ทำร้ายตนเอง และทารกในครรภ์เป็นอย่างมาก อีกทั้งยังมีความเชื่อในเรื่องบาปกรรมตามหลักคำสอนของพระพุทธเจ้าอีกด้วย

2. ปัญหาและอุปสรรคของแม่วัยรุ่นในระหว่างการตั้งครรภ์ และช่วงหลังตั้งครรภ์

โดยใช้เกณฑ์แบ่งออกเป็นช่วงอายุของผู้ให้ข้อมูลหลักดังนี้

2.1 แม่วัยรุ่นที่มีช่วงอายุอยู่ระหว่าง 13-15 ปี

จากการศึกษาพบว่าปัญหาโดยส่วนใหญ่ของแม่วัยรุ่นในช่วงอายุนี้ คือ มีปัญหาในเรื่องของความรู้การดูแลตนเองขณะตั้งครรภ์น้อย เนื่องจากยังขาดความรู้ ความเข้าใจ และประสบการณ์ในการดูแลตนเองขณะตั้งครรภ์อย่างถูกวิธี อีกทั้งแม่วัยรุ่นในช่วงอายุนี้ ไม่กล้าที่จะถาม เพราะกลัวว่าบุคคลรอบข้างจะทราบว่าคุณเองกำลังตั้งครรภ์ ส่งผลให้การดูแลตนเองขณะตั้งครรภ์นั้นยังไม่ดีหรือไม่เพียงพอกับทารกในครรภ์นัก

“รู้สึกไม่ต้องการให้ใครรู้ว่าตนเอง ตั้งครรภ์ จึงไม่ได้ไปฝากครรภ์ที่โรงพยาบาล ทำให้การดูแลตนเอง ขณะตั้งครรภ์ไม่เพียงพอต่อความต้องการของทารกในครรภ์ ส่งผลให้น้ำหนักตัวของ ตนเอง ไม่เพิ่มขึ้น” (น้องน้ำตาล นามสมมติ, 2556)

และแม่วัยรุ่น ในช่วงอายุนี้ยังมีสภาวะอารมณ์ไม่มั่นคงจึงมีความเสี่ยงสูงที่จะเกิดความเครียดและภาวะซึมเศร้า เพราะต้องการปกปิดเรื่องการตั้งครรภ์หรือการมีลูกต่อผู้ปกครอง นอกจากนี้ยังมีปัญหาเรื่องการเรียนรู้ เนื่องจากเมื่อทราบว่าตนเองกำลังตั้งครรภ์นั้น ทำให้ไม่สามารถไปเรียนได้ปกติอย่างวัยรุ่นทั่วๆไปได้ ส่งผลให้แม่วัยรุ่นเหล่านั้น จำเป็นต้องพักการเรียน หรือบางรายก็ตัดสินใจลาออกจากการเรียน ส่งผลให้มีการศึกษาน้อย รายได้จึงค่อนข้างต่ำตามการศึกษา ต้องเข้าสู่ ภาวะ การพึ่งพาพ่อแม่ หรือผู้ปกครองของแม่วัยรุ่นในเรื่องค่าใช้จ่ายต่างๆ ที่เกิดขึ้นเสมอๆ

“นี่เป็นคนที่ไม่สามารถควบคุมอารมณ์ของตนเองได้ ทำให้เครียดง่าย และร้องไห้บ่อยๆ เพราะ นี่ไม่ต้องการให้พ่อ แม่ทราบเรื่องที่น่าตั้งครรรภ์ และนี่ต้องพักการเรียน หลังจากนั้นไม่กล้ากลับไปเรียน เพราะอายเพื่อนๆ รุ่นเดียวกัน” (น้องน้ำ นามสมมติ, 2556)

รวมไปถึงปัญหาในเรื่องการยอมรับจากครอบครัวทั้งฝ่ายหญิง และ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ครอบครัวของฝ่ายชาย เนื่องจากผู้ใหญ่เหล่านั้น มักมีความคิดที่ว่า แม่วัยรุ่นในช่วงอายุนี้ ยังขาดภาวะการเป็นแม่ที่ดีที่จะสามารถดูแลลูกได้ และขาด ภาวะ การเป็นผู้ใหญ่ที่จะต้องมีความรับผิดชอบ ต่อสิ่งต่างๆที่เกิดขึ้นในช่วงอายุนี้ได้ นั่นเอง

“พ่อแม่ของแฟนตายังไม่ยอมรับ เรื่องการตั้งครรภ์ของตา เพราะคิดว่าตาอายุน้อยอยู่ ทำไมไม่รู้จัก ป้องกัน แบบนี้ตาดูแลลูกได้หรือ อีกทั้งพ่อ แม่ของแฟนตายังมองว่าต้อง เป็นเด็กใจแตก ที่ปล่อยเนื้อ ปล่อยตัวให้ผู้ชายได้ง่ายๆ และยังไม่เชื่อว่าเด็กที่อยู่ในท้องตา เป็นหลานเขาจริงๆ หรือเปล่า ทำให้ตารู้สึกเสียใจมาก กับความคิดของพ่อแม่แฟน เหล่านี้ ตารู้สึกเครียดมาก บางครั้ง ตาอยากจะหนีไปให้ไกลๆ จากครอบครัวแฟน แต่เป็นห่วงลูก กลัวว่าลำบาก จึงต้องทนยอมรับ สภาพเหล่านี้ต่อไป” (น้องตา นามสมมติ, 2556)

2.2 แม่วัยรุ่นที่มีช่วงอายุอยู่ระหว่าง 16-18 ปี

จากการศึกษาพบว่าปัญหาโดยส่วนใหญ่ของแม่วัยรุ่นในช่วงอายุนี้ คือ ปัญหาเรื่อง การยอมรับการตั้งครรภ์ของครอบครัวทั้งฝ่ายหญิง และฝ่ายชาย เนื่องจากเป็นช่วงอายุที่อยู่ในวัย ของการศึกษาที่จะกำหนดอนาคตของแม่วัยรุ่นเหล่านั้น ซึ่งเปรียบเสมือนเป็นดั่งความหวัง ของครอบครัวที่มีการคาดหวังกับแม่วัยรุ่นนี้เป็นอย่างมาก ส่งผลให้ครอบครัว พ่อ แม่ของแม่วัยรุ่น เหล่านั้น เกิดความผิดหวังในการดำเนินชีวิตตามที่พ่อ แม่ หรือครอบครัวของแม่วัยรุ่นเหล่านั้นได้ วางแผน หรือตีกรอบไว้ตั้งแต่ต้น

“หนูมีปัญหาในเรื่องการยอมรับการตั้งครรภ์กับครอบครัวทั้งสองฝ่าย เนื่องจากแม่ยังไม่สามารถรับได้ เพราะครอบครัว ได้มีการวางแผนอนาคตต่างๆ ไว้ให้หนู แต่หนูไม่สามารถทำได้ พ่อแม่ โกรธหนูมาก จนปานนี้ยังไม่พูดคุยกับหนูเลยคะ” (น้องแก้ว นามสมมติ, 2556)

แม่วัยรุ่นบางรายถึงขั้น โดนครอบครัวลงโทษโดยการตัดความสัมพันธ์ความเป็นพ่อ แม่ ลูกตลอดชีวิต แม่วัยรุ่นบางรายได้รับการให้อภัยในช่วงหลัง แต่ก็ยังมีข้อผิดพลาดที่พ่อแม่ ญาติ พี่น้อง บางครอบครัวนั้นไม่สามารถที่ลืมได้ แม่ได้ให้อภัยไปแล้วก็ตาม แต่ยังมีการกล่าวถึง ความผิดพลาดเหล่านั้นของแม่วัยรุ่นอยู่เสมอๆ ส่งผลให้แม่วัยรุ่นเหล่านั้น โดนตอกย้ำความผิดพลาด ทำให้เกิดความเครียด ซึมเศร้าจมอยู่กับความผิดพลาดของตนเองมาโดยตลอด ชีวิตของแม่วัยรุ่น เหล่านั้น จึงขาดความสุข ขาดความมั่นใจในการใช้ชีวิตของตนเอง เนื่องจากขาดกำลังใจ ขาดความรัก ความอบอุ่น ความเข้าใจกันภายในครอบครัว ส่วนแม่วัยรุ่นบางรายที่ได้รับการยอมรับ

จากครอบครัวมาตั้งแต่ต้นนั้น ก็มักมีการใช้ชีวิตที่ดี เนื่องจากภายในครอบครัวมีการให้กำลังใจ ให้ความรัก ความอบอุ่น และความเข้าใจแม่วัยรุ่นเหล่านั้นเป็นอย่างดี

“พ่อแม่ทั้งสองฝ่าย มีการยอมรับที่ดี มีความเข้าใจ และให้ความช่วยเหลือในทุกๆ เรื่อง จึงรู้สึกสบายใจ ไม่มีปัญหาที่ทำให้เครียด หรือกังวลใดๆ ส่งผลให้สุขภาพจิตดี ทารกในครรภ์ มีความสุขไปด้วย” (น้องษา นามสมมติ, 2556)

นอกจากนั้นยังมีปัญหาในส่วนเรื่องการเรียนรู้ เนื่องจากการตั้งครรภ์ ทำให้แม่วัยรุ่นเหล่านั้นไม่สามารถไปเรียนกับเพื่อนๆ ครูอาจารย์ได้อย่างปกติ จากสภาพทางสรีระที่เปลี่ยนแปลงไป เป็นดั่งภาพลักษณ์ของนักเรียนที่จำเป็นต้องแต่งเครื่องแบบนักเรียนให้ถูกต้องเหมาะสม ตามกฎของโรงเรียน เมื่อสรีระของแม่วัยรุ่นมีการเปลี่ยนแปลงไปเครื่องแบบที่เคยสวมใส่ได้ กลับไม่สามารถสวมใส่ได้ดังเดิม ส่งผลให้แม่วัยรุ่นเหล่านั้น ต้องพักการเรียนหรือบางรายก็เลือกที่จะลาออกจากโรงเรียน เพราะเกิดความละอายต่อเพื่อน ครูและบุคคลรอบข้าง จึงไม่กล้าที่จะกลับไปเรียนอีก ทำให้ให้แม่วัยรุ่นเหล่านั้นมีการศึกษาดำ ส่งผลโดยตรงกับเรื่องรายได้ และหน้าที่การงานในอนาคตของแม่วัยรุ่นเหล่านั้น

“มีปัญหาเรื่องการเรียนรู้ เพราะตนเอง เป็นคนชอบเรียนหนังสือมาก แต่พอมีแฟน จึงมีเพศสัมพันธ์กับแฟน แต่ไม่ได้ป้องกัน จึงตั้งครรภ์ โดยไม่พร้อม จากนั้น จึงต้องพักการเรียนไปก่อนแล้วค่อยกลับไปเรียนใหม่” (น้องก้อย นามสมมติ, 2556)

อีกทั้งยังมีปัญหาเกี่ยวกับด้านการใช้ชีวิตของแม่วัยรุ่นที่เปลี่ยนไปจากเดิม กล่าวคือ จากที่แม่วัยรุ่นเหล่านั้นสามารถไปไหนมาไหนได้อย่างสะดวกสบายสนุกสนาน กลับต้องเปลี่ยนแปลงไป เนื่องจากต้องมีความรับผิดชอบในเรื่องการดูแลตนเองมากขึ้นขณะตั้งครรภ์ เพื่อให้ทารกในครรภ์มีความสมบูรณ์แข็งแรง ต้องรู้จักการคำนวณค่าใช้จ่าย เพื่อให้เพียงพอต่อการใช้จ่ายที่จะเกิดขึ้นเรื่อยๆ จากการดูแลบุตรที่กำลังจะเกิดมาลืมนาคาโลกในอีกไม่ช้า

“อ้อมมีปัญหาในเรื่องการใช้ชีวิตที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมมาก อยากไปเที่ยวกับเพื่อน ก็ไม่ได้ไป เพราะร่างกายไม่เอื้ออำนวย กล่าวคือท้องใหญ่ขึ้น ทำให้การเดินทางไปไหนมาไหนไม่สะดวกนัก นอกจากนี้เวลาอยากได้อะไร ต้องคำนวณค่าใช้จ่ายก่อนเสมอ บางครั้งอ้อมต้องตัดใจไม่ซื้อสิ่งที่อ้อมอยากได้ เพราะกลัวค่าใช้จ่ายไม่เพียงพอกับการดูแลตนเอง และลูกในครรภ์” (น้องอ้อม นามสมมติ, 2556)

รวมถึงการต้องมีความอดทนต่อเรื่องต่างๆของสามี เนื่องจากไม่ต้องการให้บุตรที่เกิดมานั้น ต้องกำพร้าพ่อกับอาภรณ์ที่แปรปรวนของทั้งแม่วัยรุ่น และพ่อวัยรุ่น ส่งผลทำให้บุตรที่เกิดมามีปมด้อย หรืออาจจะกลายเป็นเด็กมีปัญหาในอนาคตได้ ซึ่งปัญหาเหล่านี้ โดยส่วนมากผู้ที่รับผลกระทบและต้องพบเจอมากที่สุด คือ แม่วัยรุ่นเหล่านี้เอง

“ปกติแก้มไม่ค่อยยอมแฟนในทุกๆเรื่อง ไม่ว่าเรื่องนั้นแก้มคิดหรือถูก แก้มไม่ยอมรับ มักโยนความคิดให้แฟนเสมอ แต่พอแก้มตั้งครรภ์ นิสัยแก้มเปลี่ยนไปยอมรับผิดมากขึ้น ลดความเอาแต่ใจตนเองลงมาก เพราะแก้มกลัวว่า ถ้าแก้มยังมีนิสัยเดิมๆ ที่เอาแต่ใจ แฟนแก้มทนไม่ได้ ทั้งแก้มกับลูกไป ลูกแก้มต้องกำพร้าพ่อแม่ๆ แก้มไม่ต้องการให้ลูกที่เกิดมามีปมด้อย จึงได้ปรับเปลี่ยนนิสัยที่ไม่ดี ไปบ้าง เพื่อให้ความสัมพันธ์ระหว่างแก้มกับแฟน ไม่แย่งไปกว่าเดิม” (น้องแก้ม นามสมมติ, 2556)

2.3 แม่วัยรุ่นที่มีช่วงอายุอยู่ระหว่าง 19-22 ปี

จากการศึกษาพบว่าปัญหาโดยส่วนใหญ่ของแม่วัยรุ่นในช่วงอายุนี้ มักไม่ค่อยมีปัญหาเหมือนกับแม่วัยรุ่นช่วงอายุที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้นนัก เพราะส่วนใหญ่แม่วัยรุ่นในช่วงอายุนี้ มักมีความพร้อมในเรื่องต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการเงิน หน้าที่การงานที่เริ่มมีความมั่นคงมากขึ้น เนื่องจากการศึกษาที่มี คือจบการศึกษาในระดับต่างๆ แล้ว ไม่ว่าจะเป็นระดับมัธยมศึกษาตอนต้น บางรายก็สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ(ปวช.) เป็นต้น มีความรับผิดชอบอยู่ในระดับที่สูง

“นิว เรียน จบ ปวส. แล้ว ตอนนี้อยู่ทำงานอยู่ที่บริษัท เค เอส จำกัด อยู่แผนกบัญชี มีรายได้เดือนละประมาณ 12,000 บาท คบกับแฟนมา 3 ปี สำหรับการตั้งครรภ์ครั้งนี้ นิวกับแฟนตั้งใจค่ะ เพราะคิดว่าตนเองมีความพร้อมเพียงพอ ในการมีบุตรแล้ว จึงไม่ค่อยมีปัญหาอะไร ถ้ามีมักเป็นเรื่อง เล็กๆน้อยๆ ที่มาจากความน้อยใจ เอาแต่ใจตนเองซะส่วนมากค่ะ 5555 น้องนิวหัวเราะ” (น้องนิว นามสมมติ, 2556)

หากมีปัญหาในแม่วัยรุ่นช่วงอายุนี้ คือ ปัญหาเรื่องการมีความคิดเป็นตัวของตัวเองสูงของแม่วัยรุ่น เนื่องจากแม่วัยรุ่นช่วงอายุนี้ มักมีทักษะความคิด ความรู้ ความอ่าน ความรู้สึกที่ชัดเจนในเรื่องต่างๆ มามากพอสมควร ทำให้มีการคิด การตัดสินใจด้วยตัวเองสูง มักไม่ค่อยฟังข้อคิดเห็นจากใครนัก มักคิดว่าตนมีความสามารถ มีประสบการณ์เพียงพอที่จะแก้ไขปัญหาได้เพียงลำพัง โดยไม่จำเป็นต้องพึ่งพาใคร โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับสามีของตนเอง

โดยแม่วัยรุ่นเหล่านี้มักคิดว่าตนสามารถดูแลตนเอง และทารกในครรภ์ได้เป็นอย่างดี ซึ่งแม่วัยรุ่นบางรายมีความคิดว่า ทารกเกิดจากความไม่พร้อมของตนเอง และคิดว่าเป็นความผิดพลาดของตนเอง เพียงคนเดียว ผสมกับความคิดว่ามีความโกรธ เคือง พ่อของทารกที่ไม่รู้จักการป้องกัน ส่งผลให้เกิดการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ขึ้นมา แม่วัยรุ่นเหล่านี้ จึงมีความคิดที่ต้องการจะให้บทเรียนแก่พ่อของทารกที่อยู่ในครรภ์ของแม่วัยรุ่นที่อยู่ในช่วงอายุเหล่านี้ ได้ทราบถึงความผิดพลาดที่เกิดจากไม่ระวังในเรื่องของการมีเพศสัมพันธ์ที่ไม่มีการป้องกัน ส่งผลทำให้เกิดการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ และการปกปิดความจริงเรื่องการตั้งครรภ์ หนีหายจากสามี หรือพ่อของทารกในครรภ์ไป

“ในกรณีของรัตน์ ตั้งครรภ์ไม่พร้อมค่ะ เนื่องจากไม่ได้ป้องกัน และทานยาคุมฉุกเฉินไม่ทัน ขอมรับค่ะ ว่ารัตน์โกรธแฟนมาก คือตอนนั้น รรัตน์ไม่ต้องการมีเพศสัมพันธ์กับแฟนค่ะ แต่แฟนต้องการ รรัตน์เกิดการโมโหค่ะ เลยปล่อยให้แฟนมีเพศสัมพันธ์ด้วย ความคิดตอนนั้น โกรธ จึงไม่ทานยาคุมฉุกเฉิน แต่ไปดื่มสุรากับเพื่อนแทน ตอนนั้นต้องการประชดแฟนค่ะ และไม่คิดว่าตนเองจะต้องครรภ์ได้คิดว่าการดื่มสุรา เป็นการทำให้มดลูกไม่สามารถฝังตัวอ่อนได้ แต่รัตน์เกิดการตั้งครรภ์ค่ะ ช่วงนั้น ซ็อกไป เลย โกรธทั้งตนเองและแฟนมาก จึงเก็บเรื่องการตั้งครรภ์ ไม่บอกแฟนค่ะ แล้วหายจากแฟน จนแฟนตามหา จึงทราบว่ารัตน์ตั้งครรภ์ แต่ตามหาไม่เจอค่ะ จนรัตน์ตั้งครรภ์ได้ 8 เดือน แฟนมาเจอที่โรงพยาบาลค่ะ แฟนจึงขอร้องให้รัตน์กลับไปอยู่กับเขา เพราะเขาต้องการดูแลทั้งรัตน์และลูกค่ะ แฟนรัตน์กลายเป็น คนละคน เขาทำดีกับรัตน์ทุกอย่าง กลัวว่ารัตน์จะพาลูกหนีจากเขาไปอีกค่ะ” (น้องรัตน์ นามสมมติ, 2556)

ปัญหาต่อมาที่ตาม คือ ความเสียใจของสามี หรือพ่อของทารกในครรภ์ของแม่วัยรุ่นเหล่านั้น ที่มารับรู้ในภายหลังว่าตนมีบุตร จากผู้อื่น ปัญหาต่อมา คือ ทารกที่เกิดมาต้องกำพร้าพ่อ เนื่องจากแม่วัยรุ่นเหล่านั้น มีลูกกับสามีหรือพ่อของบุตร โดยการให้ถ้อยคำปิดบังบุตร ว่าพ่อตายจากไปแล้ว เป็นต้น ซึ่งปัญหาเหล่านี้ทำให้เกิดสภาวะ แม่เลี้ยงเดี่ยวขึ้นมาอีกด้วย ส่งผลทำให้บุตรที่เกิดมานั้นมีภาวะขาดความรัก ความอบอุ่นจากพ่อของบุตรนั่นเอง

3.รูปแบบการใช้ชีวิตของแม่วัยรุ่นอำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ

โดยใช้เกณฑ์แบ่งออกเป็นช่วงอายุของผู้ให้ข้อมูลหลักดังนี้

3.1 แม่วัยรุ่นที่มีช่วงอายุอยู่ระหว่าง 13-15 ปี

จากการศึกษาพบว่า รูปแบบการใช้ชีวิตของแม่วัยรุ่นกับสังคมปัจจุบัน ในช่วงอายุนี้ส่วนใหญ่ เป็นการใช้ชีวิต โดยการพึ่งพาอาศัยครอบครัวเป็นส่วนมาก เนื่องจากแม่วัยรุ่นในช่วงอายุนี้ ยังไม่มีวุฒิภาวะเพียงพอ ในการใช้ชีวิต หรือการตัดสินใจในเรื่องต่างๆ ได้เองเพียงลำพัง ยังต้องการ

คำแนะนำในเรื่องต่างๆ จากบุคคลที่มีประสบการณ์ เพื่อเป็นแนวทางให้แก่แม่วัยรุ่นในการใช้ชีวิตต่อไป

อีกทั้งแม่วัยรุ่นในช่วงอายุนี้ ยังขาดความรู้ในเรื่องต่างๆ ไม่ว่าจะเป็น การดูแลตนเอง ขณะตั้งครรภ์ การดูแลตนเองหลังคลอด เพื่อให้ร่างกายมีการฟื้นตัวได้อย่างรวดเร็ว การดูแลเลี้ยงดูบุตรหลังคลอด ดังนั้นจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง ที่แม่วัยรุ่นในช่วงอายุนี้ ต้องมีพ่อแม่ ผู้ปกครอง หรือเป็นญาติผู้ใหญ่ที่มีความรู้ ความชำนาญ ในการดูแลเลี้ยงดูทารกแรกเกิดมาคอยให้ความช่วยเหลือ

ส่วนมากเป็น ตายาย (พ่อแม่ ของแม่วัยรุ่น) หรือ ปู่ย่า (พ่อแม่ ของฝ่ายชาย) โดยแม่วัยรุ่น บางรายเลี้ยงดูบุตรเองในช่วงแรก เนื่องจากต้องให้นมบุตร หลังจากนั้นพ่อแม่ฝ่ายชายรับเลี้ยงและตน (แม่วัยรุ่น) กลับไปศึกษาต่อให้สำเร็จการศึกษาขั้นต่ำ ตามที่กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดไว้ คือ การสำเร็จการศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

“พ่อแม่ฝ่ายชายรับเลี้ยงเด็ก ตอนนี้อคิดกลับไปเรียนต่อ โดยการสมัครเรียนการศึกษา นอก โรงเรียน (กศน.) เพราะตนเองไม่มีปัญหาครอบครัว ครอบครัวมีความเข้าใจกันเป็นอย่างดี จึงสามารถกลับไปศึกษาต่อได้ปกติเดิม” (น้องพิชานามสมมติ, 2556)

แต่แม่วัยรุ่นบางรายเลือกไม่กลับไปศึกษาต่อ เพราะไม่กล้ากลับไปศึกษาต่อ เนื่องจากตนเองไม่สามารถรับสถานการณ์รอบข้างที่เกิดขึ้นภายในโรงเรียนได้ กล่าวคือ ไม่สามารถรับการดูหมิ่นจากเพื่อน รุ่นน้อง หรือครู อาจารย์บางท่านที่ไม่พอใจที่ตนเองตั้งครรภ์ ถือว่าตนเป็นผู้ที่ทำให้สถาบันเสื่อมเสีย

“ไม่คิดกลับไปเรียนต่อ เนื่องจากไม่สามารถรับการดูหมิ่นเหยียดหยามจากเพื่อนที่ไม่สนิทครูบาง ท่านที่ไม่พอใจที่ตนตั้งครรภ์ เพราะคิดว่าตนเป็นผู้ทำให้สถาบันการศึกษาเสื่อมเสีย ” (น้องณิ นามสมมติ, 2556)

3.2 แม่วัยรุ่นที่มีช่วงอายุอยู่ระหว่าง 16-18 ปี

จากการศึกษาพบว่าแม่วัยรุ่นที่มีช่วงอายุนี้ มีรูปแบบการใช้ชีวิตกับสังคมปัจจุบัน คือ การใช้ชีวิตได้อย่างปกติเหมือนวัยรุ่นทั่วไป เนื่องจากมีทักษะการใช้ชีวิตมาพอสมควร เริ่มมีวุฒิภาวะมากขึ้น ในการตัดสินใจในเรื่องต่างๆ ได้ในบางเรื่อง แต่หากบางเรื่องที่เกิดความสามารถที่ต้องตัดสินใจเอง แม่วัยรุ่นในช่วงอายุนี้ ยังต้องการคำแนะนำจากผู้ที่มีประสบการณ์ในเรื่องเหล่านั้นเช่นกัน แต่ไม่ถึงขั้นที่ต้องปรึกษา ขอรับคำแนะนำตลอดเวลา หรือไม่จำเป็นต้อง

ฟังครอบครัวเสมอไป เพราะแม่วัยรุ่นในช่วงอายุนี้สามารถฟังพาดนได้พอสมควร ในเรื่องต่างๆ เช่นกัน เนื่องจากมีทั้ง ความรู้ และการศึกษาค่อนข้างดี ทำให้สามารถทำงานหารายได้แล้ว “ดิฉัน มีความคิดว่า เมื่อบุตรคลอดมาแล้ว ให้พ่อแม่ เลี้ยงให้ ส่วนตนเองกลับไปศึกษาต่อ (ภาคค่ำ) ซึ่งในส่วนของการครอบครัวทั้งสองฝ่าย สามารถตกลงกันได้” (นื่องลักษณ์ นามสมมติ, 2556) “ตอนอยู่กับสามี และพ่อ แม่ สามีบุตรคลอดมาแล้วพ่อแม่เลี้ยงดูให้ตนกับสามีทำงานเลี้ยงลูก” (นื่องพร นามสมมติ, 2556)

ส่วนแม่วัยรุ่นบางรายมีรูปแบบการใช้ชีวิต โดยการเลี้ยงบุตรเองช่วงแรกที่บุตร ยังต้องการนมแม่อยู่ หลังจากนั้น แม่วัยรุ่นเหล่านี้จะนำบุตรไปให้ พ่อ แม่ฝ่ายชายเลี้ยงต่อ ส่วนตนไปทำงานหารายได้นอกบ้าน เพื่อช่วยสามีหารายได้มาเลี้ยงบุตร

3.3 แม่วัยรุ่นที่มีช่วงอายุอยู่ระหว่าง 19-22 ปี

จากการศึกษาพบว่า แม่วัยรุ่นที่มีช่วงอายุนี้ มักมีรูปแบบการใช้ชีวิตกับสังคมปัจจุบัน คือ การใช้ชีวิตแบบสบายๆ ไม่ค่อยมีภาวะความเครียด เหมือนแม่วัยรุ่นช่วงอายุที่ได้กล่าวไปแล้วข้างต้น เนื่องจากแม่วัยรุ่นในช่วงอายุนี้ บางรายมีความพร้อมการมีบุตรแล้ว ในเรื่องต่างๆ อาทิ การสำเร็จการศึกษา ในระดับที่ตนเองต้องการและสามารถทำได้ มีหน้าที่การงานที่มีความมั่นคง รายได้เพียงพอต่อค่าใช้จ่าย มีวุฒิภาวะเพียงพอในการตัดสินใจ ในเรื่องต่างๆ ที่ได้จากประสบการณ์ ที่ได้สะสมมา มีความรับผิดชอบในเรื่องต่างๆ ได้เป็นอย่างดี รวมไปถึงการรู้จักการวางแผนชีวิตในเรื่องต่างๆ ได้เป็นอย่างดี “ดิฉันคิดว่าเมื่อเรามีความพร้อมที่จะเลี้ยงดู อีกหนึ่งชีวิต ที่เราเป็นคนสร้าง ให้เขาเกิดมาได้ เราต้องดูแลเขาได้ ด้วยความมั่นคงในเรื่องต่างๆ ของเราได้ เช่นกันค่ะ” (นื่องไบศยน นามสมมติ, 2556)

ส่วนแม่วัยรุ่นในช่วงอายุนี้ บางรายที่ยังไม่สำเร็จการศึกษาที่ตนต้องการ แต่ใกล้สำเร็จ การศึกษา มักจะมีทักษะทางด้านความคิด ในการใช้ชีวิต มีการวางแผน หรือแนวทาง เพื่อไปสู่ ความสำเร็จในอนาคตได้ ในระดับที่ดี

“ในกรณีของ แนน ตอนนี แนน เรียนอยู่ระดับปริญญาตรี ชั้นปี4 คือใกล้จะจบการศึกษาแล้ว แต่ เกิดตั้งครรภ์ เพราะมีเพศสัมพันธ์กับแฟน โดยไม่ได้ป้องกัน หรือคุมกำเนิด เนื่องจากช้อยาคุม ลูกเงินไม่ทัน เพราะมหาวิทยาลัยที่แนนศึกษาอยู่นั้น อยู่ต่างจังหวัด โดยอยู่บนเขาค่ะ มีร้านขายยา เพียงร้านเดียว แต่ร้านขายยานี้ไม่เปิดเป็นอาทิตย์ ทำให้แนนไม่สามารถช้อยาคุมลูกเงินได้ทัน ส่งผลให้ตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ แนน จึงโทรปรึกษาอาจารย์ที่สนิทค่ะ ท่านจึงให้คำปรึกษาว่า พักเรียนไปช่วงหนึ่ง เมื่อคลอดแล้วให้รีบกลับมาเรียนและสอบ ณ ขณะนี้แนนกำลังศึกษา และทำวิจัยจบอยู่ อีกไม่กี่เดือนแนน จะได้รับปริญญาพร้อมกับเพื่อนๆ รุ่นเดียวกัน โดยไม่เสีย การเรียนค่ะ จากประสบการณ์ของแนน ๆ คิดว่าความผิดพลาดเป็นเสมือนบทเรียนชีวิตที่เราต้อง

ข้ามผ่านไปด้วยการมีสติ อยู่ที่ตัวเราต้องสู้กับสิ่งที่เกิดขึ้นให้ได้ ด้วยความเข้มแข็งของตัวเอง แล้วทุกอย่างจะผ่านพ้นไปได้ด้วยดีค่ะ” (น้องแนน นามสมมติ, 2556)

นอกจากนี้จากการศึกษาพบว่า ความคิดของแม่วัยรุ่นส่วนใหญ่ที่ตัดสินใจตั้งครรภ์ต่อ ทั้งในกรณีพร้อม และไม่พร้อมนั้น แม่วัยรุ่นมีความคิดที่แตกต่างกัน แต่ผลลัพธ์คือการดูแลทารกที่อยู่ในครรภ์ตลอดช่วงเวลากการตั้งครรภ์นั้น แม่วัยรุ่นมีข้อคิดต่างๆ เพื่อเป็นแนวทางให้แก่แม่วัยรุ่น ที่มีแนวโน้มว่าจะสูงขึ้นเรื่อยๆ ยังสามารถมีรูปแบบการใช้ชีวิตต่อได้ด้วยใจของตนเอง ดังนี้

“เมื่อเราเกิดความผิดพลาด เราไม่สามารถกลับไปแก้ไขได้ แต่เราสามารถ ทำแต่ละวันให้ดีที่สุดได้” (น้องมินท์ นามสมมติ, 2556) “อย่างมอยู่กับสิ่งที่เราผิดพลาด แต่จงทำความผิดพลาดด้วยการรับผิดชอบให้ดีที่สุด” (น้องมิน นามสมมติ, 2556) “แม่เหนื่อยกับสิ่งที่ต้องเจอ แต่จงอดทนเพื่อคนที่เป็นดั่งแก้วตา ดวงใจของเรา” (น้องรัตน์ นามสมมติ, 2556) “ตัดสินใจบอกครอบครัวอย่างกล้าว่าท่านจะโทษ เพราะถือว่าเป็นสิ่งที่เราต้องยอมรับ” (น้อง บีม นามสมมติ, 2556) “เราพลาดไปแล้ว ไม่ควรทำแท้ง ควรเก็บเขาไว้และเลี้ยงดูเขาให้ดีที่สุด” (น้องอ้อม นาม สมมติ, 2556) “ทั้งคู่ยอมรับ กล้าที่จะเดินไปบอกครอบครัว” (น้องราม นามสมมติ, 2556) “เมื่อพลาดควรมีสติ ยอมรับ และแก้ไขให้วันข้างหน้าออกมาดีที่สุด” (น้องนัททิ นามสมมติ 2556) “ท้องแล้วอย่าทำแท้งเลย รู้ไว้มันบาปนัก” (น้องก๊ นามสมมติ, 2556) “การมีเพศสัมพันธ์เป็นเรื่องธรรมชาติ แต่ควรมีการป้องกัน หากไม่พร้อม ถ้าพลาด ยอมรับ และเดินผ่านมันไปด้วยใจที่เข้มแข็ง” (น้องฝ้าย น้องนิ้ว นามสมมติ, 2556)

จากเรื่องเล่าชีวิตของแม่วัยรุ่น อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ สามารถสะท้อนให้เห็นถึงสาเหตุหลักที่ส่งผลให้แม่วัยรุ่นเหล่านี้ตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ คือ การที่มีพื้นฐานครอบครัวที่ไม่อบอุ่น ฐานะยากจน และการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร โดยปราศจากการป้องกันที่ถูกต้อง เช่น การฝ่ายชายไม่สวมถุงยางอนามัย หรือฝ่ายหญิงไม่ได้รับประทานยาคุมกำเนิด เป็นต้น ต่อมาจึงก่อให้เกิดปัญหาและอุปสรรคในการใช้ชีวิตขณะตั้งครรภ์ ที่เปลี่ยนแปลงไป เช่น การเดินที่ไม่สะดวก เนื่องจากต้องอุ้มท้องทารกในครรภ์ หรือต้องดูแลตนเองในเรื่องการรับประทานอาหารและยา ด้วยความระมัดระวังมากขึ้น โดยการรับประทานผักและผลไม้ รวมถึงการรับประทานยาบำรุงครรภ์ที่แพทย์จัดให้อย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้หญิงตั้งครรภ์และทารกในครรภ์สมบูรณ์แข็งแรง เป็นต้น

อีกทั้งยังมีปัญหาในเรื่องการยอมรับการตั้งครรภ์จากพ่อแม่ ผู้ปกครองของทั้งสองฝ่าย ที่มักมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อแม่วัยรุ่นเหล่านี้ว่า ขาดวุฒิภาวะในการดูแลตนเอง และทารกในครรภ์

ไม่สามารถหาเลี้ยงตนเองและครอบครัวได้ ส่งผลให้แม่วัยรุ่นเข้าสู่สภาวะทางอารมณ์ที่ก่อให้เกิดความเครียดได้ง่าย ซึ่งยังส่งผลโดยตรงถึงทารกในครรภ์

รวมถึงการได้ทราบถึงรูปแบบการใช้ชีวิตของแม่วัยรุ่น ในเขตพื้นที่อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ โดยการใช้ชีวิตส่วนใหญ่ขณะตั้งครรภ์ มักพึ่งพาครอบครัวของตนเองเป็นหลัก เช่น ค่าใช้จ่ายในการดำรงชีวิต ค่าใช้จ่ายในการคลอดบุตร ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับทารก การมีพ่อแม่ของแม่วัยรุ่นเป็นผู้ช่วยเลี้ยงทารก เป็นต้น ต่อมาหลังคลอดบุตรแล้วได้ประมาณ 3-4 เดือน แม่วัยรุ่นเหล่านี้ มักฝากพ่อแม่ของตนเองเลี้ยงดูบุตรให้ ส่วนตนเองออกไปประกอบอาชีพเป็นพนักงานโรงงานอุตสาหกรรมละแวกนั้น เนื่องจากเป็นเขตพื้นที่ที่เป็นเขตอุตสาหกรรม จึงมีโรงงานมากมายตั้งอยู่ในเขตพื้นที่อำเภอนี้ ประกอบกับแม่วัยรุ่นกลุ่มนี้ มีวุฒิการศึกษาที่ต่ำกว่าเกณฑ์ จึงไม่สามารถไปประกอบอาชีพอื่นได้

ผลงานวิจัยนักศึกษา ระดับปริญญาตรี

ผลงานวิจัยนักศึกษา ระดับปริญญาตรี

บทที่ 5

สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่องเล่าชีวิตแม่วัยรุ่น ในเขตพื้นที่อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ เป็นการศึกษาถึงสาเหตุของการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของแม่วัยรุ่น ปัญหาและอุปสรรคของแม่วัยรุ่นขณะตั้งครรภ์ รวมถึงรูปแบบการใช้ชีวิตของแม่วัยรุ่นในเขตพื้นที่อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ ดังนี้

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลทั้งหมดจากการสัมภาษณ์มารวบรวม และถอดเทปการสนทนาแบบต่อคำ (Verbatim) โดยได้มีการจัดแยกประเภทข้อมูล ตามลักษณะของข้อมูล และนำมาเรียบเรียงตีความหมายของข้อมูล เพื่อนำมาวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ ระหว่างแนวคิดและทฤษฎี ที่ได้นำมาใช้ในการวิจัย เพื่อให้ได้ครบตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ และสรุปผล รวมทั้งข้อเสนอแนะ จากนั้นจึงรวบรวมเป็นรูปเล่มเพื่อรายงานผลการวิจัย โดยนำวิธีการวิเคราะห์เชิงคุณภาพ (Qualitative Method) ด้วยวิธีวิทยาชาติพันธุ์วรรณา (Ethnography) ซึ่ง (ชาย โพธิ์ธิตา, 2548 : 34) ให้ความหมายว่า เป็นกระบวนการสังเกตพฤติกรรม และวิถีชีวิตของกลุ่มทางสังคม และวัฒนธรรมกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง โดยละเอียดถึงพฤติกรรม ความเชื่อ ความรู้ ความเข้าใจ ทักษะคติ ตลอดจนค่านิยมอันเป็นผลมาจากพฤติกรรมของคนกลุ่มนั้นๆ

ผลการศึกษา

จากแนวคิดการวิจัยด้านพฤติกรรม ความเชื่อ ความรู้ ความเข้าใจ ทักษะคติ ตลอดจนค่านิยมอันเป็นผลมาจากพฤติกรรมของกลุ่มแม่วัยรุ่น ในเขตพื้นที่อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 25 คน สามารถแบ่งประเด็นผลการวิจัย ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ดังนี้

1. สาเหตุที่ทำให้เกิดการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ในวัยรุ่น

จากการศึกษาพบว่า การตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ในวัยรุ่นเกิดจาก สาเหตุหลักคือ พื้นฐานครอบครัวไม่อบอุ่น แม่วัยรุ่นเหล่านั้น มักขาดความรัก ความอบอุ่นภายในครอบครัว อีกทั้งมีฐานะที่ยากจน รวมถึงขาดความรู้ในเรื่องเพศศึกษา กล่าวคือ ขาดความรู้ในเรื่องการมีเพศสัมพันธ์ที่ปลอดภัย การมีเพศสัมพันธ์โดยปราศจากการป้องกันอย่างถูกวิธี เช่น ฝ่ายชายไม่สวมถุงยางอนามัย หรือฝ่ายหญิงไม่ได้ใช้ยาคุมกำเนิด เป็นต้น

2. ปัญหาและอุปสรรคระหว่างการตั้งครรภ์ หลังการตั้งครรภ์

จากการศึกษาพบว่า จากสาเหตุดังกล่าว ส่งผลให้เกิดปัญหา และอุปสรรคระหว่างการตั้งครรภ์ หลังการตั้งครรภ์ขึ้น โดยปัญหาต่างๆ เหล่านั้นมักมีความแตกต่างกันตามช่วงอายุของแม่วัยรุ่น กล่าวคือ หากเป็นแม่วัยรุ่นที่มีอายุ 13-15 ปี ปัญหาและอุปสรรคต่างๆ มักมีมาก ดังนี้

2.1 ปัญหาด้านการเรียนที่แม่วัยรุ่นต้องพักการศึกษา หรือลาออกจากสถานศึกษา เพื่อมาดูแลตนเอง และทารกในครรภ์ อีกทั้งเลี้ยงดูทารกหลังคลอด เนื่องจากต้องให้นมบุตร ส่งผลให้แม่วัยรุ่นเหล่านี้ขาดโอกาสทางการศึกษา

2.2 ปัญหาด้านการยอมรับจากครอบครัวทั้งฝ่ายหญิง และฝ่ายชาย เนื่องจากครอบครัวทั้งสองฝ่าย มักมีทัศนคติที่ว่าแม่วัยรุ่นยังขาดวุฒิภาวะต่างๆ ในการดูแลบุตร ส่งผลให้ผู้ปกครองไม่ค่อยมีการยอมรับแม่วัยรุ่นเหล่านั้นเท่าที่ควร

ส่วนแม่วัยรุ่นที่มีอายุ 16 ปีขึ้นไป ส่วนใหญ่มักเริ่มมีความคิดที่เป็นผู้ใหญ่ในระดับหนึ่ง ปัญหาและอุปสรรคจึงมีน้อยกว่า แต่ยังคงมีปัญหาเช่นกัน กล่าวคือ ปัญหาและอุปสรรคของแม่วัยรุ่นในช่วงอายุนี้ มักเป็นปัญหาเรื่องการยอมรับการตั้งครรภ์ของทั้งสองฝ่าย เนื่องจากเป็นช่วงอายุที่อยู่ในวัยการศึกษาที่เป็นสิ่งกำหนดอนาคตของแม่วัยรุ่นเหล่านั้น ส่งผลให้ครอบครัว พ่อแม่ของแม่วัยรุ่นเหล่านั้น เกิดความผิดหวังในการดำเนินชีวิตตามที่พ่อแม่ หรือครอบครัวได้วางแผนหรือตีกรอบไว้ตั้งแต่ต้น

นอกจากนี้ยังพบว่ามีปัญหาเกี่ยวกับด้านการใช้ชีวิตของแม่วัยรุ่นที่เปลี่ยนไป กล่าวคือ จากที่แม่วัยรุ่นเหล่านั้นสามารถใช้ชีวิตอย่างเรียบง่ายตามวัย เช่น สามารถไปยังสถานที่ต่างๆ ที่ต้องการไปได้คล่องตัว กลับต้องอึดอัดต้องเป็นเวลาลงถึง 9 เดือน ส่งผลให้แม่วัยรุ่นไม่สามารถไปยังสถานที่ต่างๆ ต้องการได้อย่างสะดวก ต้องมีความรับผิดชอบในเรื่องการดูแลตนเอง ขณะตั้งครรภ์มากขึ้น เช่น การรับประทานอาหารที่มีประโยชน์ จำพวกผัก ผลไม้เพิ่มขึ้น เพื่อให้ทารกในครรภ์มีความสมบูรณ์แข็งแรง ต้องรู้จักการคำนวณค่าใช้จ่าย เช่น ค่าอาหารบำรุงครรภ์ ค่าตรวจครรภ์ ค่าคลอด ค่าข้าวของเครื่องใช้สำหรับเด็กแรกเกิด เพื่อให้เพียงพอต่อการใช้จ่ายที่จะเกิดขึ้น จากการดูแลบุตรที่กำลังจะเกิดมาลี้มตาโลกในอีกไม่ช้านี้

รวมถึงการต้องมีความอดทนต่อพฤติกรรมชกชวยอดรัก รมที่ไม่เหมาะสมของสามี เช่น การสูบบุหรี่ การนอกใจ การเที่ยวกลางคืน เป็นต้น ทำให้แม่วัยรุ่นเกิดความภาวะอารมณ์เครียด ส่งผลให้ทารกในครรภ์มีภาวะเครียดจากการรับถึงความรู้สึกของแม่วัยรุ่นด้วย

3. รูปแบบการใช้ชีวิตของแม่วัยรุ่นอำเภอบางเสาธง

จากการศึกษาพบว่า ด้านรูปแบบการใช้ชีวิตของแม่วัยรุ่นอำเภอบางเสาธง ที่มีความแตกต่างกัน ซึ่งสามารถจำแนกออกเป็นประเด็นดังนี้

3.1 จำแนกตามความเชื่อ ความรู้ ทักษะ และค่านิยมของแม่วัยรุ่น อำเภอบางเสาธง จากการศึกษาพบว่า ความเชื่อของแม่วัยรุ่นอำเภอบางเสาธง มักเชื่อว่าการมีแฟน เป็นสิ่งที่สามารถทดแทนความรัก ความอบอุ่นจากครอบครัวได้ เนื่องจากแฟนเป็นผู้ที่อยู่ใกล้ชิด และมีเวลาให้กับตนมากกว่าครอบครัว นอกจากนั้นแม่วัยรุ่นยังมีค่านิยมในเรื่องการมีแฟน เพื่อให้เป็นที่ยอมรับโดยกลุ่มเพื่อน ที่ทุกคนต้องมีแฟน ไม่อย่างนั้น กลุ่มเพื่อนถือว่าไม่ใช่เพื่อนในกลุ่มนี้ เมื่อเกิดค่านิยมเหล่านี้ สิ่งตามมาคือ การมีเพศสัมพันธ์กับแฟน เพื่อเป็นการแสดงความรักที่มีต่อกัน

3.2 จำแนกตามช่วงอายุ ของแม่วัยรุ่น อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ จากการศึกษาพบว่า หากเป็นแม่วัยรุ่นที่มีอายุระหว่าง 13-15 ปี มักมีรูปแบบการใช้ชีวิตแบบการพึ่งพาครอบครัวเป็นหลัก เนื่องจากแม่วัยรุ่นในช่วงอายุนี้ยังไม่มีความสามารถเพียงพอในการใช้ชีวิต หรือการตัดสินใจในเรื่องต่างๆ ได้เพียงลำพัง ยังหาเงินเลี้ยงดูตนเองไม่ได้ ต้องการคำแนะนำในเรื่องต่างๆ จากผู้ที่มีประสบการณ์ เพื่อเป็นแนวทางให้แก่แม่วัยรุ่น ในการใช้ชีวิตต่อไป

ส่วนแม่วัยรุ่นที่มีอายุตั้งแต่ 16 ปีขึ้นไป มักมีรูปแบบการใช้ชีวิตได้อย่างปกติเหมือนวัยรุ่นทั่วไป เนื่องจากมีทักษะการใช้ชีวิตมาพอสมควร เริ่มมีความสามารถมากขึ้นในการตัดสินใจในเรื่องต่างๆ เช่น การตัดสินใจเลือกเรียนในด้านการเงิน การบัญชี ที่ตนเองชอบ และมีความถนัด เพื่อให้คุณสามารถเรียนจบ และทำงานในหน่วยงานเอกชน (ธนาคาร) ส่งผลให้มีรายได้และหน้าที่การงานมีความมั่นคง เป็นต้น

ดังนั้นผู้วิจัยสามารถสรุปรูปแบบการใช้ชีวิตของแม่วัยรุ่น อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการได้ 2 ลักษณะดังนี้

1. ลักษณะแบบไม่มีการวางแผนการดำเนินชีวิต ซึ่งเป็นความคิดและพฤติกรรมของแม่วัยรุ่นที่มีอายุระหว่าง 13-15 ปี มักมีความคิดที่ว่า เมื่อตนพลาดแล้วพยายามทำทุกอย่างให้ดีที่สุด ไม่ต้องการคิดอะไรไว้ล่วงหน้าอีก เพราะแม่วัยรุ่นลักษณะนี้กลัวความผิดพลาด จึงไม่กล้าคิดสิ่งใดล่วงหน้าอีก

2. ลักษณะแบบมีการวางแผนการดำเนินชีวิต ซึ่งเป็นเป็นความคิดและพฤติกรรมของแม่วัยรุ่นที่มีอายุตั้งแต่ 16 ปีขึ้นไป มักมีความคิดว่า เมื่อตนพลาด ควรคิด ลงมือแก้ไขในสิ่งที่ตนเองพลาด เพื่อให้ชีวิตของตนดีขึ้น โดยการวางชีวิตของตน คือการเรียนคู่กับการทำงาน และฝากบุตรให้ครอบครัวช่วยเหลือ เลี้ยงดูบุตร แทนตนเอง คือ พ่อแม่แฟน หรือพ่อแม่ตนเอง

สรุปผลการศึกษา

จากการศึกษาเรื่องเล่าชีวิตแม่วัยรุ่น สามารถจำแนกผลการศึกษาออกได้ดังนี้

1. สาเหตุการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์

จากการศึกษาพบว่า การตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ในวัยรุ่นเกิดจากพื้นฐานทางครอบครัวไม่อบอุ่น ฐานะยากจน ขาดความรู้ที่ถูกต้อง ในเรื่องเพศศึกษา มีเพศสัมพันธ์โดยปราศจากการป้องกัน ที่ถูกวิธี เช่น ฝ่ายชายไม่สวมถุงยางอนามัย หรือฝ่ายหญิงไม่ได้ใช้ยาคุมกำเนิด เป็นต้น

2. ปัญหาและอุปสรรคระหว่างการตั้งครรภ์ หลังการตั้งครรภ์

จากการศึกษาพบว่า ปัญหา มีความแตกต่างกัน คือ ปัญหาในเรื่องของความรู้ ในการดูแลตนเองขณะตั้งครรภ์น้อย มีสภาวะทางอารมณ์ไม่มั่นคง จึงมีความเสี่ยงสูง ที่จะเกิดความเครียดและภาวะซึมเศร้า นอกจากนี้ยังมีปัญหาเรื่องการเรียนที่ต้องพักการเรียน หรือ บางรายตัดสินใจลาออกจากการเรียน ส่งผลให้มีการศึกษาน้อย รายได้จึงค่อนข้างต่ำตามการศึกษา เมื่อเข้าทำงาน ต้องเข้าสู่ ภาวะ การพึ่งพาพ่อแม่ หรือผู้ปกครอง แต่ถ้าหากเป็นแม่วัยรุ่นที่มีอายุมากขึ้น มักมีปัญหาน้อยกว่า หากมีมักเป็นเรื่องของการยอมรับจากครอบครัวทั้งสองฝ่าย

3. รูปแบบการใช้ชีวิตของแม่วัยรุ่น อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ

จากการศึกษาพบว่า มีความแตกต่างกันสำหรับแม่วัยรุ่น มีรูปแบบการใช้ชีวิตแบบ พึ่งพาครอบครัวเป็นหลัก เนื่องจากยังไม่สามารถหาเงินเลี้ยงดูตนเองได้ การดูแลตนเองขณะตั้งครรภ์ หลังตั้งครรภ์ ทักษะการใช้ชีวิตต่างๆ นั้นมีน้อยมาก ส่งผลให้บุตรที่เกิดมาไม่สมบูรณ์ แข็งแรงเท่าที่ควร หากเป็นแม่วัยรุ่นที่มีอายุตั้งแต่ 16 ปีขึ้นไป มักมีรูปแบบการใช้ชีวิตแบบพึ่งพาตนเองเป็นหลัก เนื่องจากมีความรับผิดชอบพอสมควร สามารถใช้ชีวิตได้ด้วยตนเอง เพราะมีความพร้อมในเรื่องต่างๆ ทั้งวุฒิภาวะ การศึกษา หน้าที่การงาน และรายได้ที่เพียงพอ

อภิปรายผล

จากการศึกษาเรื่องเล่าชีวิตแม่วัยรุ่น อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ โดยนำวิธีการวิเคราะห์เชิงคุณภาพ (Qualitative Method) ด้วยวิธีวิทยาชาติพันธุ์วรรณา (Ethnography) ซึ่ง (ชาย โพรธิตา, 2548 : 34) ให้ความหมายว่า เป็นกระบวนการสังเกตพฤติกรรม และวิถีชีวิตของกลุ่มทางสังคม และวัฒนธรรมกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง โดยละเอียดถึงพฤติกรรม ความเชื่อ ความรู้ ความเข้าใจ ทักษะคติ ตลอดจนค่านิยมอันเป็นผลมาจากพฤติกรรมของคนกลุ่มนั้นๆ มาเป็นกรอบแนวความคิดในการวิเคราะห์เพื่อให้ได้ข้อมูลในเชิงลึกมากขึ้น ทำให้เราทราบว่า แม่วัยรุ่น ในอำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ เกิดการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์มาจากสาเหตุ ในเรื่องของการมีพื้นฐานครอบครัวที่ไม่อบอุ่น ฐานะยากจน มีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร โดยปราศจากการป้องกัน เช่น ฝ่ายชายไม่สวมถุงยางอนามัย หรือฝ่ายหญิงไม่ได้คุมกำเนิด ด้วยวิธีรับประทานยาคุมกำเนิด เป็นต้น ได้ทราบถึงปัญหาและอุปสรรคของแม่วัยรุ่นเหล่านี้ พบว่า ปัญหา คือ การขาดความรู้ในเรื่องการดูแลตนเองขณะตั้งครรภ์น้อย ส่งผลให้ทารกในครรภ์ ไม่สมบูรณ์แข็งแรง อีกทั้งยังทราบถึงปัญหาเกี่ยวกับการยอมรับของผู้ปกครองทั้งสองฝ่าย

ซึ่งผู้ปกครองเหล่านี้ มีทัศนคติทางลบกับแม่วัยรุ่นว่า ขาดวุฒิภาวะในการดูแลตนเอง และทารก รวมถึงการมีรูปแบบการใช้ชีวิตที่มีความแตกต่างจากแม่วัยรุ่นอำเภออื่น กล่าวคือรูปแบบการใช้ชีวิตของแม่วัยรุ่นในอำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการนั้น ในช่วงแรกมักเป็นการใช้ชีวิตแบบพึ่งพาครอบครัวเป็นหลัก ต่อเมื่อตนสามารถเริ่มหารายได้ ได้ด้วยตนเองมักประกอบอาชีพเป็นพนักงานโรงงานอุตสาหกรรมเป็นหลัก เนื่องจากสภาพแวดล้อมที่อาศัยอยู่ เป็นเขตพื้นที่อุตสาหกรรม แม่วัยรุ่นจึงตัดสินใจเข้าทำงานใน โรงงานอุตสาหกรรมดังกล่าวเป็นส่วนมาก ผลจากพื้นฐานด้านการศึกษา เป็นสิ่งชี้วัดในการเลือกสายงานที่ก่อให้เกิดรายได้ เพื่อมาเลี้ยงดูบุตรต่อไป

ซึ่งผลการวิจัยที่ได้ นั้น มีความสอดคล้องกับแนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เนื่องจากข้อมูลที่ได้ นั้น มีความเกี่ยวเนื่องกันหลายด้าน เช่น แนวคิดเกี่ยวกับวัยรุ่น ที่มีการพัฒนาทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา สอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับครอบครัว ที่ถือครอบครัวเป็นสถาบันแรกที่เกิดขึ้นกับมนุษย์ทุกคน การมีพื้นฐานครอบครัวที่อบอุ่นเป็นสิ่งสำคัญ มิฉะนั้นมักก่อให้เกิดปัญหาสังคมตามมา เช่น การตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ เป็นต้น รวมถึงมีความสอดคล้องกับงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกันในประเด็น ของการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นที่มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น ผลมาจากการเปลี่ยนแปลงไปทางด้านทัศนคติของวัยรุ่นกับสังคมยุคปัจจุบัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากผลการวิจัย

จากการวิจัยพบว่า หากพื้นฐานครอบครัวไม่อบอุ่น มักส่งผลให้วัยรุ่นมีพฤติกรรม เรื่องการมีเพศสัมพันธ์เร็วกว่า วัยรุ่นที่มีพื้นฐานครอบครัวที่อบอุ่น และจากการวิจัยยังพบว่า ยังไม่มีหน่วยงานใดที่เข้ามารับผิดชอบให้คำปรึกษาแก่แม่วัยรุ่น อย่างเป็นทางการ ส่งผลให้แม่วัยรุ่นเหล่านั้น ไม่มีทางออกที่ดีให้แก่ตนเองนัก ผู้วิจัยจึงขอข้อเสนอแนะในด้านต่างๆ ดังนี้

ด้านครอบครัว

1. พ่อแม่ผู้ปกครองต้องเข้าใจจิตวิทยาของวัยรุ่น ต้องพัฒนาตนเองให้ทันยุคสมัย และสังคมที่เปลี่ยนแปลง ทั้งเรื่องข้อมูลข่าวสาร เทคโนโลยี การใช้ชีวิต เป็นต้น
2. ครอบครัวควรเป็นส่วนหนึ่งที่สำคัญในการให้ความเอาใจใส่ดูแล เข้าใจ และมี การให้กำลังใจแม่วัยรุ่น ทั้งก่อนและหลังการเกิดปัญหา เพื่อให้แม่วัยรุ่นเหล่านั้น มีกำลังใจที่จะใช้ชีวิตต่อไปอย่างมีความสุขได้
3. หากมีลูกหลานเป็นชาย ควรสอนเขาตั้งแต่เด็ก ถึงความเป็นสุภาพบุรุษ ไม่ล่วงเกิน เพศตรงข้าม หากยังไม่พร้อมและไม่สามารถรับผิดชอบเลี้ยงดู สร้างครอบครัวได้

ด้านสังคม

1. รัฐบาลต้องถือว่าการลดการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นเป็นนโยบายสำคัญ มีงบประมาณ กล-

ยุคฯ สนับสนุนองค์กรที่เกี่ยวข้อง และมีการลงมือปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม

2. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการจัดสถานที่ให้คำปรึกษาแม่วัยรุ่นในเรื่องต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการดูแลตนเองขณะตั้งครรภ์หลังตั้งครรภ์ที่ถูกต้องวิธี หรืออาจรวมไปถึงจัดให้มีสายด่วนออนไลน์ในการให้คำปรึกษาในเรื่องแนวทางการแก้ปัญหาต่างๆ เพื่อเป็นแนวทางให้แม่วัยรุ่นรู้สึกว่ามีเพื่อนคอยรับฟังปัญหา พร้อมทั้งช่วยคิดแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม

3. ควรมีหน่วยงานที่มารองรับในการรับเลี้ยงดูทารกในกรณีที่แม่วัยรุ่นไม่สามารถเลี้ยงดูบุตรต่อไปได้ เพื่อเป็นการลดการทอดทิ้งเด็กที่มีแนวโน้มว่าจะสูงขึ้นอีก

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมในเรื่องของปัญหาและอุปสรรคของแม่วัยรุ่นหลังคลอด เพื่อให้ทราบถึงปัญหาและอุปสรรคของแม่วัยรุ่นหลังคลอดว่ามีความแตกต่างกันอย่างไร ในแต่ละช่วงเวลาชีวิตของแม่วัยรุ่น

2. ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับรูปแบบการใช้ชีวิตของแม่วัยรุ่น หลังคลอด เพื่อเปรียบเทียบ ความแตกต่างระหว่างรูปแบบการใช้ชีวิตขณะตั้งครรภ์กับรูปแบบการใช้ชีวิตหลังคลอดและเลี้ยงดูบุตรด้วยตนเองของแม่วัยรุ่น

3. ควรมีการศึกษาถึงสาเหตุการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ ปัญหาอุปสรรค และรูปแบบการใช้ชีวิตของแม่วัยรุ่น ในเขตพื้นที่ใกล้เคียง หรือแม่วัยรุ่นในเขตเมือง เช่น กรุงเทพมหานคร เป็นต้น

ผลงานวิจัยนักศึกษา ระดับปริญญาตรี

ผลงานวิจัยนักศึกษา ระดับปริญญาตรี

รายการอ้างอิง

- กัญญา รักษาติ และพิมพ์พรรณ มิตรวัฒนากุล. (2517). “เราเรียนเพศศึกษาเพื่ออะไร.” วารสารมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 6,7 (สิงหาคม): 6-7
- เกศกนก อิศระชัยพิสิฐ.(2541). “ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกใช้และความพึงพอใจต่อบริการเสริมด้านความบันเทิงประเภทเสียงบนโทรศัพท์มือถือของวัยรุ่นในเขตกรุงเทพมหานคร.” วิทยานิพนธ์ปริญญาบัณฑิต สาขามานุษยวิทยา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- คณะกรรมการการสาธารณสุข วุฒิสภา. (2554). “รายงานการการประชุมพิจารณาศึกษาเรื่อง ปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น.” เอกสารในการสัมมนาเรื่องการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น : ปัญหาสาเหตุ ผลกระทบ จัดประชุมโดยกลุ่มงานคณะกรรมการการสาธารณสุข วุฒิสภา, 20 มกราคม.
- งามพิศ สัตย์สงวน. (2551). การวิจัยเชิงคุณภาพทางมานุษยวิทยา. ครั้งที่พิมพ์ 5. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชาย โพรธิศา. (2554). การวิจัยเชิงคุณภาพทางมานุษยวิทยา. ครั้งที่พิมพ์ 5. กรุงเทพมหานคร: อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.
- เทศบาลตำบลบางเสาธง. (2556). ข้อมูลอำเภอบางเสาธง. เข้าถึงเมื่อ: 19 สิงหาคม. เข้าถึงได้จาก <http://www.bangsaothong.go.th/>.
- นงลักษณ์ เอมประดิษฐ์ และคณะ. (2546). ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับเพศศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- นิภา จิรภัทร์. (2539). “การควบคุมเรื่องเพศในผู้หญิงไทยในปัจจุบัน กรณีศึกษา การควบคุมเรื่องเพศในวัยรุ่น.” วิทยานิพนธ์ปริญามหาบัณฑิต สาขามานุษยวิทยา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. **ผลงานวิจัยนักศึกษาระดับปริญญาตรี**
- ป. แพนสำเร็จ [นามแฝง]. (2551). จิตวิทยาปรับตัวทุกสถานการณ์. ครั้งที่พิมพ์ 7. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์สุขภาพใจตาดตา พับลิเคชั่น.
- ประทักษ์ โอประเสริฐสวัสดิ์. (2556). “การตั้งครรภ์วัยรุ่น : ผลกระทบและการป้องกัน.” ใน **เวชศาสตร์ปริกำเนิดทันยุค**, 177-182. พิมพ์ วงศ์ศิริเดช และคณะ, บรรณาธิการ. กรุงเทพมหานคร: สมาคมเวชศาสตร์ปริกำเนิดแห่งประเทศไทย.
- พรรณทิพย์ ศิริวรรณบุศย์. จิตวิทยาครอบครัว. ครั้งที่พิมพ์ 4. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- เพิ่มศักดิ์ สุเมฆศรี. (2556). “การตั้งครรภ์ในวัยรุ่น.” ใน **เวชศาสตร์ ปรีกำเนิดทันยุค**, 183-186. พิมพ์วงศ์ศิริเดช และคณะ, บรรณาธิการ. กรุงเทพมหานคร: สมาคมเวชศาสตร์ปรีกำเนิดแห่งประเทศไทย.
- ภกมน ตูยะปาละ. (2550). “คุณค่าความเป็นหญิงของนักเรียนโรงเรียนสตรีล้วน.” สารนิพนธ์ศิลป-ศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการชุมชน มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. (2532). **จิตวิทยาทางเพศของนักเรียนวัยรุ่น**. นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- มุกดา ธรรมเสนา. (2556). **การมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร**. เข้าถึงเมื่อ 19 มกราคม. เข้าถึงได้จาก <http://www.sby.ac.th/krumukda/index.php/2012-07-11-07-37-37/136-sexedu>
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2542). **พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542**. กรุงเทพมหานคร: นานมีบุ๊ค.
- วาทีนีย์ วิชยชา. (2555). “แม่วัยรุ่น: ประสบการณ์ชีวิต และเพศภาวะ.” การประชุมเครือข่ายวิชาการ บัณฑิตศึกษาแห่งชาติครั้งที่ 1 เสนอที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 18 ธันวาคม.
- วันทนีย์ วาลิกะสิน. (2526). **ปัญหาพฤติกรรมทางเพศของมนุษย์กับงานสังคมสงเคราะห์**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ศิริรัตน์ แอดสกุล. (2546). **ครอบครัว : สาระที่นำรู้**. ครั้งที่พิมพ์ 3. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- สิน พันธุ์พิณีจ. (2554). **เทคนิคการวิจัยทางสังคมศาสตร์**. ครั้งที่พิมพ์ 2. กรุงเทพมหานคร: วิทย์-พัฒน์.
- อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ. (2557). **ข้อมูลทั่วไป**. เข้าถึงเมื่อ 20 มกราคม. เข้าถึงได้จาก <http://www.thaitambon.com/tambon/ttambon.asp?ID=110601>
- อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ. (2557). **มารู้จักอำเภอกันเถอะ**. เข้าถึงเมื่อ 20 มกราคม. เข้าถึงได้จาก <http://www.amphoe.com/menu.php?am=644&pv=58&mid=1>
- อุไรวรรณ คณิงสุขเกษม และคณะ. (2554). **หนูยังไม่อยากเป็นแม่: เส้นทางชีวิตที่น่าหวังโยของแม่วัยเด็กในสังคมไทย**. เข้าถึงได้จาก <http://www.teenpath.net/data/r-research/00008/tpfile/00001.pdf>

ผลงานวิจัยนักศึกษา ระดับปริญญาตรี

แบบสัมภาษณ์

1.เรื่องทั่วไป

- 1.1 ชื่อตนเอง และสามี
- 1.2 อายุตนเอง และสามี
- 1.3 การศึกษาตนเอง และสามี
- 1.4 อาชีพปัจจุบันของตนเอง และสามี
- 1.5 รายได้ต่อเดือนของตนเอง และสามี

2.เรื่องใช้การชีวิตเป็นแม่วัยรุ่น

2.1 คิดอย่างไร กับการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัย หรือการอยู่ก่อนแต่ง เพราะเหตุใด ที่ทำให้คิดเช่นนั้น

- 2.2 ก่อนการตั้งครรภ์มีความพฤติกรรมอย่างไร
- 2.3 ทราบได้อย่างไรว่าตั้งครรภ์
- 2.4 เมื่อทราบแล้ว ท่านมีความคิดอย่างไรในช่วงนั้น
- 2.5 ในช่วงเวลานั้น ท่านคิดว่าจะบอกใครเรื่องการตั้งครรภ์กับใครบ้าง
- 2.6 หลังจากได้ปรึกษากับบุคคลที่ท่านไว้ใจแล้ว ท่านมีแผนการดำรงชีวิตอย่างไร
- 2.7 ท่านเลือกฝากครรภ์ที่ใด เพราะเหตุใด
- 2.8 ท่านมีวิธีการดูแลตนเองอย่างไรในขณะตั้งครรภ์
- 2.9 ท่านได้เข้าร่วม การอบรมการเป็นแม่่มือใหม่บ้างหรือไม่
- 2.10 ท่านรู้สึกอย่างไร ขณะตั้งครรภ์
- 2.11 ท่านมีปัญหาอย่างไรบ้าง ในขณะตั้งครรภ์ ทั้งด้านการใช้ชีวิตของตัวเอง

และการใช้ชีวิตกับคนรอบข้าง

2.12 ช่วงเวลาใกล้คลอดมีอาการอย่างไร

- 2.13 ใครเป็นบุคคลที่พาท่านไปคลอดบุตร
- 2.14 ท่านคลอดบุตรที่ใด
- 2.15 หลังคลอดบุตรท่านมีความรู้สึกอย่างไร เมื่อเห็นหน้าบุตรของท่าน
- 2.16 ท่านมีความคิดว่าจะเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดาหรือไม่ เพราะเหตุใด
- 2.17 ท่านมีวิธีการดูแลตนเองอย่างไร หลังคลอดบุตร
- 2.18 ท่านเลี้ยงบุตรคนเดียวหรือไม่ ถ้าไม่ใครเป็นผู้ช่วยเลี้ยง
- 2.19 หลังคลอดบุตร ท่านมีปัญหาอย่างไรบ้าง ทั้งด้านการใช้ชีวิตของตัวเอง

และการใช้ชีวิตกับคนรอบข้าง

2.20 หลังจากคลอดบุตรแล้ว ท่านมีการวางแผนการดำรงชีวิตอย่างไร

2.21 ตนเองมีอิทธิพลในการตัดสินใจต่อตนเองมากแค่ไหน อย่างไร

3.เรื่องครอบครัว

3.1 ก่อนการตั้งครรภ์ ครอบครัวท่านมีการเลี้ยงดูอย่างไร

3.2 ครอบครัวของท่านและสามีให้การยอมรับหรือไม่

3.3 ครอบครัวของท่านและสามีมีการให้ความช่วยเหลืออย่างไร

3.4 สามีของท่านให้การดูแลท่านกับบุตรอย่างไร ขณะตั้งครรภ์ และหลังคลอดบุตร

3.5 ครอบครัวของท่านและสามี มีอิทธิพลในการตัดสินใจของท่านหรือไม่ อย่างไร

และมากแค่ไหน

3.6 สามีมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจในเรื่องต่างๆของตนเองหรือไม่ อย่างไร

และมากแค่ไหน

3.7 ครอบครัวของท่านและสามีมีการวางแผนการดำรงชีวิตของท่านและสามีหรือไม่ อย่างไร มากแค่ไหน

3.8 ตนเองและสามีมีการวางแผนการใช้ชีวิตอย่างไรบ้าง และสามารถทำได้หรือไม่ เพราะเหตุใด

4.เรื่องเพื่อนและบุคคลรอบข้าง

4.1 ท่านมีการปรึกษาเพื่อนบ้างหรือไม่ เรื่องใด

4.2 เพื่อนให้คำปรึกษาดีหรือไม่ ในความคิดของท่าน

4.3 เพื่อนมีการให้ความช่วยเหลือท่านบ้างหรือไม่ ในเรื่องใด

5.สังคม

5.1 ท่านคิดว่าสังคมในปัจจุบันนี้มีแม่วัยรุ่นเพิ่มมากขึ้นหรือไม่ เพราะเหตุใด

5.2 ท่านคิดว่าสังคมมีการยอมรับในเรื่องของการเป็นแม่วัยรุ่นหรือไม่ มากน้อยเพียงใด เพราะเหตุใด

5.3 ท่านคิดว่าการเป็นแม่วัยรุ่นนี้ถือเป็นปัญหาสังคมหรือไม่ เพราะเหตุใด

5.4 ท่านคิดว่าควรมีการให้ความรู้แก่เยาวชนเรื่องของการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัย หรือไม่

5.5 ท่านคิดว่าการมีแม่วัยรุ่นเพิ่มมากขึ้นในปัจจุบันถือเป็นปัญหาทางสังคมหรือไม่ เพราะเหตุใด

5.6 ท่านอยากให้มีการแก้ไขปัญหาเหล่านี้หรือไม่ เพราะเหตุใด

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ-สกุล นางสาวพัชรียา จำปาไทย
 ที่อยู่ 1011/109 ถนนเทพารักษ์ ตำบลบางเสาธง อำเภอบางเสาธง
 จังหวัดสมุทรปราการ 10540

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2548 สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นจากโรงเรียนสมุทรพิทยาคม
 พ.ศ. 2552 สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายจากโรงเรียนบดินทร
 เดชา สิงห์ (สิงห์เสนีย์) สมุทรปราการ
 พ.ศ. 2553 ศึกษาต่อระดับปริญญาตรีบริหารธุรกิจบัณฑิต
 สาขาวิชาการจัดการธุรกิจทั่วไป คณะวิทยาการจัดการ
 มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตสารสนเทศเพชรบุรี

ผลงานวิจัยนักศึกษา ระดับปริญญาตรี

ผลงานวิจัยนักศึกษา ระดับปริญญาตรี